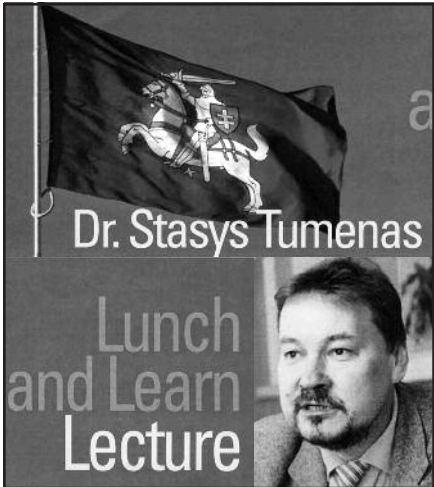

PERIODICALS

Šiaulių ir Kent State universitetų draugystė – 5 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- PLB Lituanistikos katedra: žiupsnis nesenos istorijos – 2
- Po filmo peržiūros – 3
- „Lituanus“ ieško redaktoriaus – 3
- Su naujais mokslo metais sveikina GLM – 4
- Prarastos vertybės London, CA – 4
- Skautybės kelias – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Lietuvių Opera padovanojo muzikos, teatro ir šokio stebuklą – 8
- R. Černiui – dar vienas diplomas – 12
- Be palapinės (5) – 13

Valiutų santykis
1 USD — 2.53 LT
1 EUR — 3.45 LT

LR ambasadorius įteikė skiriamuosius raštus Meksikos prezidentui

Washington, DC (URM info) – Lietuvos Respublikos ambasadorius Žygimantas Pavilionis Mexico mieste rugpjūčio 12 dieną įteikė skiriamuosius raštus Meksikos prezidentui Felipe Calderon ir perdavė jam Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės kvietimą apsilankyti Lietuvoje.

Ambasadorius pasveikino Meksikos prezidentą su abiejų šalių atkurtų diplomatinių santykių dvidešimtmečiu, pabrėžė Lietuvą ir Meksiką siejančių kovų už laisvę, demokratiją bei žmonių gerovę patirtį, taip pat Meksikos vadovo indėlį į šių principų puoselėjimą. Ambasadoriaus teigimu, F. Calderon apsilankymas Lietuvoje leistų sustiprinti šią vertybinę sąjungą tarp abiejų šalių, tai taip pat taptų galimybe užmegzti aktyvesnius verslo ryšius tarp Meksikos ir Lietuvos bei platesnio Baltijos jūros regiono.

Meksikos prezidentas patvirtino ketinantis apsilankyti Lietuvoje ir kitose Baltijos jūros regiono šalyse, pagyrė Lietuvos pirmininkavimą Demokratijų bendrijai, taip pat domėjosi atsigaujančios Lietuvos ekonomikos ateitimi, energetinės nepriklausomybės siekiais, santykiais su kaimyni-

nėmis šalimis, demokratijos sklaida regione bei būsimu Lietuvos pirmininkavimu Europos Sąjungos Tarybai.

Ž. Pavilionis tapo penktuoju Lietuvos ambasadoriumi Meksikai. Lietuvos ir Meksikos diplomatiniai santykiai atkurti 1991 m. lapkričio 5 d.

JAV lankysis Lietuvos užsienio reikalų viceministrė

Vilnius (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė rugsėjo 14–16 dienomis lankysis Washington, DC, kur su JAV pareigūnais ketina aptarti Lietuvos pirmininkavimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO), energetinio saugumo klausimus ir transatlantinius ryšių plėtojimą. A. Skaisgirytė Liauškienė taip pat pristatys Lietuvoje vykdomus

projektus Holokausto atminimo įamžinimo bei švietimo klausimais.

Viceministrė planuoja susitikti su JAV viceprezidento patarėju nacionalinio saugumo klausimais Antony Blinken, JAV Valstybės sekretorės padėjėju Europos ir Eurazijos klausimams Philip Gordon, Nacionalinės saugumo tarybos Europos reikalų vyresniąją direktore Elizabeth Sherwood-Randall, JAV Valstybės Depar-

tamento ambasadoriais ypatingiems pavedimams Holokausto ir kovos su antisemitizmu klausimais Douglas Davidson ir Hanna Rosenthal bei kitais JAV pareigūnais.

A. Skaisgirytė Liauškienė Washington taip pat susitiks su Holokausto muziejaus vadovybe, JAV žydų organizacijų atstovais bei dalyvaus Holokausto aukomis tapusių Lietuvos gyventojų atminimui skirtame koncerte.

Šeštą kartą surengta Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio dailės konkursų paroda

Parodos „Lietuvos sakmė“ apdovanojimus pelnę dailininkai: (iš k.): Teofilio Petraičio premijos laureatės Živilė Liugailaitė-Bielininienė (III premija), Nijolė Šaltenytė (III premija), Birutė Stančikaitė (I premija), Miko J. Šileikio premijos laureatė Jūratė Mitalienė (III premija), tėveliui skirtą apdovanojimą – Miko J. Šileikio I premiją – atsiėmusi skulptoriaus Romualdo Inčirausko dukra Severija, Miko J. Šileikio premijos laureatas Bronius Gražys (II premija) ir Teofilio Petraičio II premija apdovanotos dailininkės Rolanda Rita Mikalauskienė ir Zinaida Irutė Dargienė.

Andriaus Valužio nuotr.

Vilnius (ELTA) – Lietuvos dailės muziejaus Radvilų rūmai atvėrė sales Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkursų ciklą tęsiančiai parodai „Lietuvos sakmė“. Ją, kaip ir ankstesnes konkursines parodas, rengia Lietuvos dailės muziejus ir Čiurlionio galerija (The Art Gallery of Čiurlionis, Inc.), veikianti JAV, Lemont.

„Lietuvos sakmė“ – didžiausia iš konkursinių parodų. Vertinimo komisija atrinko 135 dailininkų kūrinius. Ro-

doma apie 260 skulptūros, tapybos, grafikos, akvarelės kūrinių, sukurtų 2009–2011 metais. Parodoje dalyvauja anksčiau konkursų Miko J. Šileikio premijų laureatai Asta Vasiliauskaitė, Jūratė Bogdanavičiūtė, Pranas Grušys, Leonas Strioga, Arvydas Ališanka ir Teofilio Petraičio premijų laureatai Emilija Taločkienė-Gaspariūnaitė, Nijolė Valadkevičiūtė, Saulė Kisarauskienė, Romualdas Čarna, Vitolis Trušys, Vija Tarabildienė.

Redakcijos žodis

Europoje kiekvienais metais šiukšlyne atsiduria beveik 90 milijonų tonų maisto produktų – tai pasiskelbė Europos Komisija. Kiekvienas Europos Sąjungos pilietis per metus išmeta vidutiniškai 179 kg nesuvalgytų vaisių, daržovių, mėsos ir kitų maisto produktų. Ši žinia ypač stebina, girdint pranešimus iš Somalio, kur vis labiau plinta badas, jau nusinešęs dešimčių tūkstančių žmonių gyvybes. Dar liūdniau darosi sužinėjus, kad daugiau nei pusė Somalio bado aukų yra vaikai. Pasirodo, tuo metu, kai maisto produktų stygių Afrikos kraštuose kenčia daugiau nei 12 milijonų žmonių, maisto produktai Europoje lengva ranka išmetami dėl per didelių jų gamybos kiekių, netinkamo laikymo ar prasto vartotojų pirkinį planavimo. Kokia kalba turi pradėti kalbėti pasaulio politikai, kad sotus pagaliau išgirstų alkaną?

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD)
metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA: JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
Kanadoje (USD)
metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Rugpjūčio 25 dienos „Drauge“ Algimanto Gečio komentaras, užsimenantis apie reikalą kovoti dėl PLB Lituanistikos katedros University of Illinois at Chicago programų, yra gera proga vėl sugrįžti prie jos reikalų. Praėjus keletui metų po magistro ir daktaro programų uždarymo, norėčiau pasidalyti mintimis apie tai.

Gečys rašo, esą „PLB fondui 1981 m. lapkričio 20 d. su University of Illinois (UIC) pasirašant sutartį aiškiai sutarta, kad Katedroje dirbs du profesoriai ir veiks magistrantūros ir doktorantūros programos.“ Man regis, kad galima dvejopai suprasti tą buvusį „aiškų susitarimą“. Viena, pačioje sutartyje su UIC *niekur* nėra parašyta apie *jokias* magistrantūros ir doktorantūros programas. Nei pagrindinėje 1981 metų, nei jos pakeitimuose ir papildymuose 1990 metų kovo 31 dieną. Tiesa, dvi dienos prieš pasirašant sutartį, 1981 metų lapkričio 18 dieną buvo datuotas Vytauto Kamanto laiškas to meto UIC plėtros reikalų direktoriui prof. Nicholas Moravcevič, kuriame suformuluota, kaip lietuvių pusė supranta sutartį su universitetu: tame laiške jau aiškiai pasakyta, kad, „mūsų supratimu, universitetas iš savo išteklių finansuos bakalauro lygmens mokymą, o Lituanistikos profesorius (Chair) dėmesį skirs aukštesnio lygmens magistrantūros ir doktorantūros laipsniams teikti“ (čia ir toliau visi angliški cituojami tekstai į lietuvių kalbą versti mano – G. S.).

Bėda ta, kad šis laiškas nėra jokia sutarties dalis. Vieno pokalbio su prodekanu prof. Jessica Williams metu parodžiau šį laišką, ir ji labai nustebė, sakė, kad jie tokio teksto neturį. Na, o kadangi tai nėra sutarties dalis, Kamanto laiškas jos mintims apie Lituanistikos katedros veiklos principus jokio poveikio nepadarė.

Tačiau, antra, visas katedros kūrimo kontekstas rodo, kad ją steigiant tikrai buvo galvojama apie aukštesnės pakopos, t. y. magistrantūros ir doktorantūros studijas. Praktiniai lietuvių kalbos kursai ir taip buvo dėstomi daug seniau, jiems išlaikyti visai nebuvo būtina steigti katedrą. Kai katedros profesoriumi buvo pakviestas Bronius Vaskelis, jam buvo skirta užduotis sukurti būtent aukštesnio lygmens lituanistikos studijų programas. Matyti, kad universitetas būtent taip ir suprato lituanistikos profesoriaus vaidmenį: kaip magistro bei daktaro programų kūrėjo ir diegėjo.

Papildomai teiravausi universitetui 1981 metais atstovavusių profesorių Moravcevič ir Biljanos Sljivic-Simsic, kaip jie atsimena Lituanistikos katedros sumanymą ir paskirtį. Moravcevič atrashė: „Giliausiai įsitikinęs pranešu, kad (katedros) in-

PLB Lituanistikos katedra: žiupsnis nesenos istorijos

GIEDRIUS SUBAČIUS

tencija buvo išplėsti tada jau egzistavusias lituanistines bakalauro lygmens programas magistro ir daktaro studijų lygmens siūlymais.“ Sljivic-Simsic atsiminė taip: „Mes niekada nekalbėjome apie galimybę neturėti aukštesnės pakopos lituanistikos studentų (taip kaip ir slavų!). Todėl dėstyti lituanistikos programoje iš lietuvių mokslininkų rinkomės geriausius. Norėjome turėti stiprų lituanistinį komponentą mūsų (t. y. Slavų ir baltų skyriaus) studijų magistro ir daktaro programose. (...) Niekada negalėjau įsivaizduoti, kad Lituanistikos katedra gali būti uždrausta!“

Ir lietuvių pusei atstovavę žmonės atsimena panašiai. Prof. Vaške- lis: „Pirmasis mano darbas buvo organizuoti ir ugdyti lituanistines magistro ir daktaro programas. Likęs mano laikas buvo skirtas dėstyti, tyrinėti ir publikuoti. Praėjus keletui mėnesių po atvykimo, buvau taip pat

Šiandien iš pokalbių universitete aiškėja, kad, norint atkurti Lituanistikos katedros aukštesnio lygmens programas, universitetui turėtume vėl padovanoti ženklų pinigų sumą, t. y. įsteigti antrą lituanistikos profesūrą, ir surasti papildomų ženklų lėšų studentų stipendijoms.

paprašytas vadovauti bakalauro lygmens studijoms. Tos studijos universitete veikė nuo 1972 metų ir buvo finansuojamos tiesiogiai iš universiteto. Bakalauro lygmens studijos nebuvo sutarties dėl Lituanistikos katedros dalis.“ Vytautas Kamantas: „Mintyse mums (PLB fondo ir kitų lietuviškų organizacijų atstovams), kaip ir tiems, kurie atstovavo UIC (pavyzdžiui, prof. Moravcevič, Sljivic-Simsic ir kt.), buvo visiškai aišku ir paprasta, kad Lituanistikos katedros steigimo tikslas yra įkurti magistro ir daktaro laipsnio programas šalia egzistuojančių bakalauro. Nekilo jokių abejonių ar klausimų dėl to.“

Galų gale, dvejetą dešimtmečių UIC išlaikyti du lituanistikos profesoriai, dėstę ne tik bakalauro, be ir magistro bei daktaro lygmens kursus, išleidę į pasaulį daug lituanistikos magistrų ir keturis daktarus, akivaizdžiai rodo, kaip universitetas suprato sutartį anksčiau.

Bet dabar tai istorija. Gerbiamieji profesoriai jau pensijoje. Ieškojau žmonių, kurie pačiame UIC dar atsimintų, kaip buvo kuriama Lituanistikos katedra, kokie buvo susitarimai ir kaip suprasta katedros paskirtis. Neradau nė vieno. O nauji žmonės, norėdami suprasti katedros veiklą, pradėjo nuo sutarties skaitymo. Buvę

žodiniai, net akivaizdžiausi susitarimai, išipareigojami, vieną dieną pasidarė nežinomi ar nesvarbūs, nieko neįpareigojantys. Sutartyje kalbama apie neapibrėžtą profesūrą: „pagrindinis dovanotojo tikslas yra sukurti Lituanistikos katedrą ar išskirtinę profesūrą (*an Endowed Chair, or alternatively a Distinguished Professorship*)“; sutarties papildyme: „įplaukos iš fondo turi būti naudojamos amžinai (*in perpetuity*) finansuoti įsteigtą profesoriaus vietą (*endowed faculty position*) UIC, ir ji vadintina Lituanistikos katedra (*Endowed Chair in Lithuanian Studies*)“. Netgi kalbant apie kitus katedros lėšų panaudojimo atvejus, neminimos magistro ar daktaro programos. Į akis labai krinta tik tai, kad universitetas gali daryti su katedros lėšomis ką nori, nors ir pasitaręs su dovanotoju: „Toku atveju, jeigu universitetas nutartų ir apie tai praneštų dovanotojui, kad praktiškai nėra racionalu (katedros) fondą naudoti pagal anksčiau nurodytą paskirtį, tada fondo lėšos gali būti naudojamos taip, kaip universitetas nutars, pasitaręs su dovanotoju.“ Universiteto ir dovanotojo nuomonių išsiskyrimo atveju, kaip ir atsitiko 2007 metų rudenį, sprendimo galia pagal sutartį numatyta palikti universiteto rankose.

Universitetas ir nusprendė. Formaliai universitetas ir tarėsi su PLB fondo atstovais bei pagalbininkais 2008 ir 2009 metais. Tačiau į pagėdavimą atkurti lituanistines magistro ir daktaro programas dekanas prof. Dwight McBride atsakęs (pats posėdyje nedalyvavau, tad tik

apytiksliai atpasakoju dekaną minti), kad to daryti neketinama; jei dovanotojai nori, jie esą galintys atsiimti katedros fondo lėšas.

Tokio lygmens nesutarime analizuojamas kiekvienas sutarties sakiny- nys, ieškant, kaip įrodyti tarsi ir taip aiškų reikalą – kad lėšos katedrai steigti buvo rinktos magistrams bei daktarams rengti. Ryškiausia užuomina turbūt išvelgtina tokia- me su- tarties papildymo sakinyje apie lėšų naudojimo alternatyvas: „Skirti finansinę pagalbą aukštesniojo lygmens lituanistikos studentams (*to provide financial aid to graduate students pursuing degrees in Lithuanian Studies*)“. Jei jau kalbėta apie paramą studentams, tai apie juos galvota, o kadangi joks kitas JAV universi- tetas tokio aukšto lygmens lituanis- tikos studentų neturėjo, tad galvoje turėti UIC magistro ir daktaro lyg- mens studentai. Atrodo, kad tada vi- siems buvo savaime suprantama, jog žolė yra žalia, kad oras yra nema- tomas, ir smulkiau raštu apie tai ra- šyti nereikėjo. Tačiau dabar, moty- vuodami dar ir universiteto finansi- ne krize (valstijos valdžia yra įsisko- linusi dešimtis, jei ne šimtus, mili- jonų), UIC atstovai nemato galimybių iš naujo atidaryti aukštesnio lyg- mens lituanistikos programų.

Nukelta į 12 psl.

Filmo apie 1941 metų Birželio sukilimą nekantriai laukiau jau nuo pat susitikimo su žurnalistu, istoriku Vidmantu Valiušaičiu ir jo bendradarbiais 2010 m. gruodį, kada išgirdau, kad, LR Seimui 2011 metus paskelbus Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių metais, atsirado kūrybinė grupė, kuri savo pirmu uždaviniu pasirinko kurti dokumentinį filmą apie 1941 m. Birželio sukilimą.

Su ruošiamu filmu tuomet supažindino Valiušaitis. Jis teisingai pastebėjo, kad vienareikšmiškai šį filmą vertinti bus neįmanoma. Sovietiniai istorikai sukilimą griežtai smerkė ir jo vadus vadino fašistų pakalikais ir liaudies išdavikais. Išeivijoje, nors sukilimas buvo vertinamas labai teigiamai, būta ir kritiškų pastabų. Suprasdamas, kad ši tema yra jautri, Valiušaitis žadėjo tuos 1941 metų įvykius pristatyti kuo sąžiningiau. Ir kai sužinojau, kad netrukus Čikagos lietuviai turės progą šį filmą pamatyti, pasiryžau tos progos jokiū būdu nepraleisti. Beveik pavydėjau Lietuvos žiūrovams Vilniuje, Klaipėdoje ir Šiauliuose, kurie tą filmą jau buvo matę šių metų birželio mėnesį.

Rugpjūčio 21 d., sekmadienį, Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, ankstyvą popietę susirinko palyginti nedidelis būrelis žmonių, tarp kurių matėsi ir keli to sukilimo aktyvūs dalyviai – dr. Kazys Ambrozaitis, Bronius Nainys ir kiti.

Filmo trukmė – 80 minučių, kurias visi su įsitempimu sekėme. Nors filmo tema iki šiol liko kontroversinė, filmo kūrėjai pripažino, kad tautos, praradusios savo valstybingumą, kova už laisvę yra ne tik jos teisė, bet ir pareiga. Todėl niekam nevalia nu-

rodinėti, kaip lietuviai, 1941 m. palikti vienų vieni, turėjo kovoti su dviem priešais – Sovietų Sąjunga ir nacistine Vokietija.

Filmo 8 minučių trukmės pratarmėje kalbėjo prezidentas Valdas Adamkus, apgailestavęs, kad jis, tuomet tik 15 metų paauglys, turėjo paklusti savo tėvams, neleidusiems jam prisidėti prie sukilėlių. Negaliu nė aš savęs priskirti prie aktyvių sukilimo dalyvių, nes, kaip ir prezidentas Adamkus prisipažino, turėjau klausyti tėvų. Tačiau manau, kad birželio 23 d. per Kauno radiofoną grojamą Lietuvos himną aš giedojau su lygiai tokiu pačiu pakilimu, kaip ir būsima-sis Lietuvos prezidentas...

Skaudžios ano laikmečio Lietuvos istorijos akimirkos filme parodytos dalykiškai ir visai netendencin-gai. Filme išryškėjo sukilėlių pastangos išsaugoti svarbiausius ūkio ir strateginius objektus bei viltis atkurti Lietuvos nepriklausomybę. Puikiai atvaizduoti ir kruvinieji 1941 metų birželio įvykiai, bevaisiai kompromisai su naujaisiais okupantais ir tra-giški sukilėlių likimai. Kiek keistoka-kai nuskambėjo per Kauno radiofoną tuomet tarti žodžiai „Vokiečių tauta su savo šauniąja kariuomene išgelbėjo Europos kultūrą ir civilizaciją.”

Stebėjau, kaip filmo direktorei Agnei Zalanskaitei ir jos grupei pavyko surinkti nemažai metražo senos

dokumentinės istorinės medžiagos. Kur reikia ir kur kitaip nebuvo įmanoma atkurti praeities įvykių, filmo kūrėjai pasiklojė gal net viso pusšimčio aktorių daugiau ar mažiau įtikinama, nors „Oscar” lygio gal ir nepasiekusia vaidyba.

Pagrindinis komentatorius ir filmo konsultantas – istorikas Sigitas Jегelevičius. Prie jo išpūdingai prisidėjo ir dalykiški kelių sukilimo dalyvių ir kai kurių diplomatų ar visuomenės veikėjų pasisakymai.

Baigus žiūrėti filmą, turbūt ne vienam kilo mintis, kodėl turėjo praeiti net 70 metų, kol buvo sukurtas šis filmas. Į tokį klausimą atsakyčiau – paprasta realybė. Per ilgus okupacijos metus Lietuvoje sukilimo dalyviai turėjo tylėti, o istorikai nedrįso kalbėti. Išeivijoje buvo daug apie tai rašyta, bet neturėta pakankamai dokumentinės medžiagos, kuri tik po Nepriklausomybės atkūrimo filmo kūrėjams tapo prieinama. Filmo pratarmėje ir prezidentas Adamkus paminėjo, jog apie sukilimą spręsti yra „negalima iš 70 metų perspektyvos”.

Šia proga gal vertėtų prisiminti, kad 2000 m. rugsėjo 12 d. LR Seimas priėmė įstatymą, kuriuo Laikinosios Lietuvos vyriausybės 1941 metų birželio 23 d. paskelbtas nepriklausomybės atkūrimas buvo pripažintas dabartinės LR teisės aktu. Seimas pažymėjo, kad Lietuvos gyventojų 1941

metų sukilimo tuometinis tikslas buvo kova ir prieš sovietinę, ir prieš būsimą nacistinę okupaciją.

Sulaukę griežto Lietuvos žydų nepritarimo, valstybės vadovai išsigando. Kaip buvo apmaudu skaityti apie baikščių Lietuvos vadovų suvaidintą komediją, kada Vytautas Landsbergis pasiūlė prezidentui Adamkui to įstatymo nepasirašyti, ko Adamkus ir išvengė, tuojau išskridęs į Sydney vykusias olimpines žaidynes. Įstatymas tapo „užšaldytu”, ir jo iki šiol dar niekas nebandė „atšildyti”.

Nepaisant to, filmo pratarmėje Adamkus tvirtino ir dabar esąs ištikinęs, kad „sukilimas buvo spontaniškas tautos valios išreiškimas, vienas iš Lietuvos istorijos pasidžiavimo momentų”. Prie to ir aš galėčiau pridurti, jog sukilimo poveikis neleido užgesti tautos ryžtui atgauti laisvę ir Nepriklausomybę per 50 okupacijos metų.

Man tuomet visi didieji Lietuvos vadovai pasirodė kaip vėjo siūbuojamos nendrės, be nugarkaulio, nuolaidžiaujantys ir prisibijantys 1941 m. sukilėliams atiduoti pelnytą pagarbą. Tą visą gėdingą istoriją buvau aprašęs „Dirvos” 2000 m. spalio 10 d. laidos straipsnyje su išsukiančia antrašte „Ar Lietuva šiandien tikrai nepriklausoma?”

Pasibaigus peržiūrai, žiūrovai, atrodo, liko filmu patenkinti, nors nuskambėjo ir viena kita kritiška pastaba. Man pasisakius, kad šį filmą mielai rodysiu ir savo vaikams, ir vaikaičiams, išgirdau kelių žiūrovų ne-drasų plojimą. Visiškai sutinku su direktorės Zalanskaitės išsakyta viltimi, kad filmas būtų rodomas per televiziją ir paskleistas Lietuvos (o kodėl ir ne išeivijos? – A. V.) mokyklose.

Mano rankose – vėliausias žurnalo „Lituanus” numeris (57:3). Tai nuo 1954 m. anglų kalba leidžiamas akademinis žurnalas, kurio dėmesio centre yra lietuvių kultūra ir istorija. Žurnalo redaktorė – Violeta Kelertas, redaktorės padėjėja – M. G. Slavėnas. Redakcinėje taryboje bei įvairiose patariamiosiose pareigose pateikiama dar 20 pavardžių. Žurnalą, pasirodantį keturis kartus per metus, leidžia Lituanus Foundation Čikagoje (prezidentas Arvydas Tamulis). Su padidinamuoju stiklu žurnalo metrikeje ieškojau jo leidėjo ryšių su JAV Lietuvių Bendruomene, bet neradau.

Smalsumo vedamas apsilankiau internete. Ten tiesioginio ryšio su JAV LB irgi neužtikau, nors JAV LB Krašto valdybos pirmininkas yra įvardytas kaip vienas iš Lituanus Foundation tarybos narių – *ex officio* pareigose. CREES (Center for Russian, East European, and Eurasian Studies) internetinėje svetainėje užtikau skelbimą (2011 m. liepos 11 d. data), kuriame skelbiama, kad „Lituanus” žurnalas ieško redaktoriaus. Rašoma, kad susidomėjęs kandidatas turi gerai mokėti Lietuvos (kodėl ne lietuvių? – R. K.) kalbą, pažinti jos kultūrą, istoriją ir šiuolaikinį gyvenimą, turėti aukštąjį išsilavinimą su papildomu laipsniu ir leidybos patirties. Kandidatai turės pristatyti trumpą žurnalo viziją ir redagavimo planą. Jie kviečiami kreiptis į Arvydą Tamulį, Lituanus Foundation prezidentą, el. adresu: admin@lituanus.org. Nei lietuviškoje išeivijos spaudoje, nei pačiame „Lituanus” apie naujo redaktoriaus (ės) paiešką dar neteko skaityti.

Šių metų trečiame „Lituanus”

„Lituanus” ieško naujo redaktoriaus

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

numeryje randame žiupsnelį Dianos Šarakauskaitės poezijos, Ingės Lukšaitės naują žvilgsnį į protestantų reformaciją Lietuvoje, rašoma apie Tomo Kazulėno apsilankymą tremtinių vietovėse Gulage. Violeta Davoliūtė aptaria Prahos 2008 m. deklaraciją ir jos pasekmes Lietuvoje. Toje deklaracijoje Sovietų Sąjungos nusikaltimai buvo gretinami su hitlerinės Vokietijos nusikaltimais. Stasys Goštautas pristato Vitolio Dragunevičiaus skulptūras. Eva Stachniak kalbina Antaną Šileiką, parašiusį romaną „Underground”, kuriame aprašoma pogrindžio veikla kovojant prieš sovietus. Žurnale pristatomos penkios knygos: Juozo Lukšos „Forest Brothers”, Dalios Leinarte „Adopting and Remembering Soviet Reality: Life Stories of Lithuanian Women, 1945–1970”, Algio Luko redaguota „Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje: Lithuanian Cultural Legacy in America”, Daivos Merkelis „White Field, Black Sheep: A Lithuanian-American Life” ir Rutos Sepetys „Between Shades of Gray”. Maloniai nustembu, kad su trimis pastutinėmis knygomis jau esu susipažinęs. Aišku, esu skaitęs ir Juozo Lukšos knygą, tik lietuvių kalba.

Juozo Lukšos vardą jau ne kartą matome, ir ne tik jo knygos laidose. Štai jau baigtas kurti dokumentinis

filmas „Nematomas frontas”, kur pasakojama apie Lietuvos partizanų kovas. Minint Lukšos-Daumanto 90-ąsias gimimo ir 60-ąsias žūties metines, Lietuvoje vyko šio filmo premjera, susilaukusi didžiulio susidomėjimo. Laimos Apanavičienės straipsnyje („Draugas”, 2011 m. rugsėjo 6/8 d.) rašoma, kad istorinio Kauno „Romuvos” kino teatro salė, talpinanti 500 žiūrovų, rugsėjo 1 d. buvo sausakimša. Į renginį atvyko vienas filmo režisierių – švedas Jonas Ohman, Lukšos-Daumanto žmona dr. Nijolė Bražėnaitė, brolis Antanas Lukša, kiti artimieji, bendražygiai. Režisierius Vincas Sruoginis yra ištikinęs, kad partizanų istorija patrauks vakariečių dėmesį. Kūrėjai tikisi filmą parodyti garsiaame JAV nepriklausomų filmų festivalyje „Sundance”, taip pat Stokholme, Berlyne, Toronto. Laukiama filmo premjeros ir JAV.

Gal tik maža mokinių dalis, gyvenanti Lietuvoje, šį filmą pamatys, bet jie nebus visiškai atskirti nuo filme rodomos istorijos. Nuo šių mokslo metų Lietuvos mokyklose sudaromos galimybės daugiau dėmesio skirti laisvės kovų istorijai. Švietimo ir mokslo ministerija praneša, kad laisvės kovų istorijai yra skiriama ne mažiau kaip 18 pamokų. 2011-ieji paskelbti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminimo metais. Tikimasi,

kad dar išsamiau ir plačiau dėstoma laisvės kovų istorija sudarys galimybes ugdyti mokinių pilietiškumą, remiantis partizanų kovų istorijos pavyzdžiais. Prie tokių pavyzdžių, manau, puikiai tiktų ir filmas „Nematomas frontas”.

Planuojant pamokų turinį, ministerija siūlo kūrybiškai pasinaudoti mokyklose turima medžiaga ir įvairiomis šiai temai skirtomis programomis (plačiau su programa galima susipažinti Ugdymo plėtotės centro internetinėje svetainėje: <http://galimybės.pedagogika.lt/projekto-veiklos/pagrindinio-ugdymo-programos>). Teigiama, kad „Pasipriešinimo istorijos programoje” mokytojai ras visą reikalingą informaciją apie laisvės kovų dėstymą, rekomendacijas, literatūros sąrašus ir kt. Dalį pamokų siūloma skirti Genocido aukų ir kitiems muziejams lankyti, partizanų ar dabarties istorikų parašytoms knygoms, mokinių kraštotyros darbams aptarti, susitikimams su laisvės kovų dalyviais, liudytojais, dokumentinių filmų peržiūroms.

Pasipriešinimo istorijos tema bus įtraukta ir į valstybinio istorijos brandos egzamino programą, pabrėžiant Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos istorinę svarbą, partizanų vadų Jono Žemaičio-Vytauto, Adolfo Ramanausko-Vanago, Juozo Lukšos-Daumanto vaidmenį organizuojant pasipriešinimo okupacijai kovas pokario Lietuvoje. Ši naujai pradeda, gerokai vėluojanti laisvės kovų istorijos programa praplės ir papildys jau kuris laikas Lietuvos mokyklose dėstomą holokausto istoriją. Geriau vėliau negu niekad!

Waukegan, IL

Su naujais mokslo metais!

BEATA IVANAUSKIENĖ

Jau dešimtus metus iš eilės naujiems mokslo metams duris atvėrė Gedimino lituanistinė mokykla (GLM). Saulėtą šeštadienio rytą į mokslo metų atidarymo šventę rinkosi vaikučiai ir tėveliai. Rinkmės įdegę, pailsėję, kupini vasaros išpūdžių, o daugelis ir Lietuvoje pasisvečiuoti suspėję.

Gausiai susirinkusius GLM atidarymo šventės dalyvius pasveikino mokyklos direktorė Violeta Rutkauskienė, linkėdama gražių, turiningų, naujų žinių ir atradimų kupinų metų, ji taip pat perskaitė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio sveikinimą lituanistinėms mokykloms. Direktorė pristatė klases ir klasių mokytojas, kurių šiais metais dirbs net 15! Klasės sudarytos nuo pačių mažiausių – 4 metų iki vėl buriamo 7-to skyriaus. Taip pat jau antrus metus gilinti lietuvių kalbos žinias rinksis ir suaugusių klasė. Bus galimybė mokytis ir anglų kalbos. Visus labai nudžiugino žinia, kad į mokyklos programą vėl sugrįžta šokių pamokos. O norintys šokti galės ruoštis 2012 metų vasarą Boston mieste vyksiančiai Lietuvių tautinių šokių šventei ir dalyvauti joje kartu su „Laumės“ tautinių šokių kolektyvu.

O kokia šventė be dovanų?! Mokyklą pasiekė nuoširdus JAV LB Waukegan-Lake County apylinkės valdybos sveikinimas, taip pat paramos čekis mokyklai. Visų laukė dar viena staigmena. Kaip visi žinome, šie 2011 metai mums visiems yra ypatingi – minime Mikalojaus K. Čiurlionio 100-ąsias mirties metines. Vyksta renginiai, parodos, skirtos prisiminti mūsų tautos genijų, nepakartojamą kompozitorių ir dailininką. Prisidėdami prie M. K. Čiurlionio atminimo šiauriečių bendruomenė kasmetinį „Rudens balių“ nusprendė skirti M. K. Čiurlioniui paminėti. GLM, o labai greitai ir visas JAV lituanistines mokyklas, pasiekė kompozitoriaus ir dailininko proanūkio, pianisto Roko Zubovo surinktų ir įrašytų šešių CD rinkinys – M. K. Čiurlionio „Kompozicijos pianinui“ kartu su atminimu

Visi rinkmės bendrai mokyklos nuotraukai.

B. Ivanauskienės nuotr.

knyga. Norime iš visos širdies padėkoti gerb. Rokui Zubovui už jo dosnumą ir pastangas saugant savo prose-nelio atminimą. Didelė padėka Pa-saulio Lietuvių Bendruomenės val-dybos pirmininkei Reginai Narušie-nei, atvežusiai dovanas iš Lietuvos ir kad knygos GLM bei Lemont litu-anistinė mokyklas pasiekė mokslo metų pradžios proga!

Po padėkos žodžių mūsų gera-dariams visi rinkmės bendrai mo-kyklos nuotraukai. Tai jau tapo gra-žia mokslo metų pradžios tradicija. Na, o kokia mokslo pradžia be pir-mos pamokos!? Kol vaikučiai rinkosi į klases, tėveliai ruošėsi pirmam visuotiniam susirinkimui pasišne-kėti, pasitarti, kad mokslo metai bū-tų sklandūs, kad darbas, skirtas mo-kyklos klestėjimui, būtų darnus ir vieningas.

Kaip baigti tokia šaunią mokyk-los šventę nepasivaišinus lietuviš-

kais cepelinais?! Dėkui nuoširdiems mokyklos draugams „Shtrams Deli“ šeiminkams, kurie pagamino ska-nųjų patiekalą, ačiū Remigijui Iva-novui už cepelinų atvežimą į mokyk-lą. Ačiū direktorei ir mokyklos bu-halterei Romenai Glyvkai, gelbėju-sioms, kad į ilgą eilę išsirikiavę išal-kę pirkėjai būtų aptarnauti maloniai ir greitai.

Vaišės ir bendravimas po mokyk-los renginių ir švenčių taip pat jau ta-po GLM tradicija, tai – taip pat puiki proga surinkti lėšų mokyklai. Galvo-jame tokias popietes rengti dažniau, o surinktus pinigus skirti šeimoms, kurios šiuo metu turi finansinių sun-kumų, pagelbėti.

Dar kartą sveikiname su naujais mokslo metais mūsų šaunius moki-nukus, vėl taip gausiai susirinkusius tęsti lietuviškų mokslų! Su naujais mokslo metais sveikiname tėvelius, kurių pastangų dėka auga šauni

lietuviukų karta. Su naujais mokslo metais, mūsų mielos mokytojos, ku-rioms norime paskirti šias kelias eilutes:

*Laukuos artojas sėja brandų
grūdą,
Kad geras derlius džiugintų visus.
Ir tu, o Mokytojau, tokio būdo –
Į tą laukų artoją panašus.*

*Jaunon širdin tu sėji protą, gėrį,
Ją nuo audrų ir saugai, ir gini.
Priimk šią rudeninę gėlę
Ir ačiū, kad dėl mūsų gyveni.*

*Dėkojam tau už šypseną lyg saulę,
Už tas mielas geras akis,
Ir į bekraštį platuį pasaulį
Atvertas mums plačiai duris.*

*Beata Ivanauskienė – Gedimino
lituanistinės mokyklos Tėvų komiteto
pirmininkė.*

London, CANADA

EDMUNDAS PETRAUSKAS

Laikei negailestingai stipria srove plaukiant, dienas, savaites, metus kasdienybės smil-timis dengiant, nesunku pamiršti, kas turėta.

Tai nebuvo nei bazilika, nei kate-dra. Tai buvo tik Kanados London miesto mažos tikinčiųjų lietuvių ka-talikų bendruomenės Šiluvos Mari-jos parapijos šventovė – vienintelė Šiluvos stebuklo vardu Šiaurės Ame-rikoje pavadinta. Šventovė gimė 1964 metais, mirė – 2006 metais. Amžius jaunas – vos 42.

Vyskupija Šiluvos Marijai aiš-kiai nenumatė ateities. Nežinia, ko-dėl ją uždarė. Netikėtoms aplinky-bėms susiklosčius, išsiliejus vande-niui, pelėsiams apėmus apatinę pui-

kią salę, nebuvo kitos išeities – tik nugriauti, o mažą sklypą parduoti. Su nuostoliais (netikėtai) net ir vyskupijai. Pastatas nebuvo tik pli-kos sienos, grindys, lubos, šventovė buvo moderniai, dailiai įrengta, nors savo išore atrodė esanti senolė.

Išpuošta šventovė traukė akį. Sa-lė apačioje su gera scena, *terazzo* grindimis – ne tik paprastas, pelėsin-gas rūsys, ne tik šokiams tinkantis. Sukauptas didžiulis knygynas, veikė muziejus su eilėmis dailių stiklinių rakinamų spintų. Sienos puikavosi praeities ir dabarties dienų paveiks-lais.

1944 metų gale laimingai nuo Maskvos raudonųjų „išvaduotojų“ pasitraukę iš Lietuvos, palikome vi-sa, ką turėjome. Ir vėl iš naujo pra-radę savo London Šiluvos Mariją, praradome visa, kas joje buvo. Visa

išbarstyta: gausus knygynas, muzie-jus-archyvas, visi papuošalai, paveik-slai. Ir muziejaus-archyvo kruopš-taus prižiūrėtojo rūpestingai sukata-loguoti perodiniai rinkiniai ir per tūkstantis lietuviškų knygų...

Suirutėje iš rakinamos spintos kažkur dingo dauguma žymesnių gintaro papuošalų. Praradus švento-vės pastatą, niekas jų ir neieškojo. Tačiau kai kas iš svarbesnių, žymes-nių papuošalų rūpestingų asmenų buvo išsaugota, laimei, tam likusiam „turtui“ rastas stogas. Bet ne visam laikui, tik laikinai.

Kyla naujas rūpestis – ką su liku-siu žymiu rinkiniu daryti? Palikti sandėlio tamsoje, drėgmėje? Noromis nenoromis susidurta su duriančia tikrove. Atiduoti, „dovanoti“ kitiems tuo besidomintiems. Pirkti juk nie-kas greitai nepirks. O kokia kaina?

Italijoje sukurta pagrindinio alto-riaus Marijos su kūdikiu didelė sta-tula iškeliavo į Kennebunkport, JAV. Aukstinė altorinė monstrancija (su ilgoka, įdomia istorija) – į Toronto slaugos namų „Labdara“ koplyčią (ten ji reikalinga).

Visa tai labai kilnu, bet kas beži-nos, kad tai dovanos iš negandų ap-tiktos Kanados London Šiluvos Ma-rijos šventovės? Dovanos, lengvai priimamos, buvo sunkiai įgyjamos. Kol kas nesu girdėjęs, kad kas būtų bent padėkojęs, jau neminint apie kokią pažymėjimą naujuose namuose, iš kur ir kokiomis aplinkybėmis do-vana pas juos pateko.

*Edmundas Petrauskas – Kanados
London Šiluvos Marijos šventovės
parapijietis.*

Prarastos vertybės

Kent, OHIO

Šiaulių ir Kent State universitetų draugystė

VIKTORAS STANKUS

Nuo 1970 m. veikianti dr. John Cadzow įsteigta Lituanistinė programa Kent State University (KSU) (netoli Cleveland, Ohio) siekė plėtoti lituanistinę programą, lietuviškus archyvus, lituanistinį stipendijų Fondą, vasaros (ar bet kuriuo kitu laiku) tyrinėjimo programą, ilgainiui užmegzti oficialų bendradarbiavimą su Lietuvos universitetu. 2010 m. pavasarį dr. Viktoras Stankus, ilgametis Kent Lituanistinės programos pirmininkas, pasiūlė KSU vadovybei 2010 m. rudens stažuotei pasikviesti Šiaulių universiteto (ŠU) Humanitarinio fakulteto Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedros docentą (associate professor) Stasį Tumėną, daugelio mokslinių knygų autorių, išleidusį daugiau nei 200 knygų. Tarp kitų doc. Tumėno apsilankymo KSU tikslų buvo – tirti lietuviškus archyvus, pradėti rašyti mokslinę studiją ir užmegzti ryšį tarp universitetų.

Pasirašant Šiaulių ir Kent State universitetų bendradarbiavimo sutartį. Įgyvendinant sutartį darbavosi: Šiaulių universiteto prof. Stasys Tumėnas, ŠU rektorius dr. Vidas Lauruška, Regina Lauruškienė, LR Garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė, Kent State University prezidentas Lester A. Lefton, KSU Lituanistinės programos pirmininkas dr. Viktoras Stankus, KSU Outreach programos direktorė Sandra Morgan, Kent College of Arts and Sciences dekanas dr. Timothy Moerland. Debbie Hamson nuotr. ClevelandPeople.com

Pirmuosius bendradarbiavimo tarp universitetų žingsnius prof. Tumėnas aprašė laikraštyje „Šiaulių universitetas“ 2010 m. lapkričio 10 d. (perspausdinta „Drauge“). Straipsnyje „Kent State University – naujas Šiaulių universiteto partneris“ jis rašo: „Šįkart (2010 m. rudenį) JAV viešėjau Kent Valstybinio universiteto ir ten veikiančios Lituanistinės programos prezidento dr. Viktoro Stankaus kvietimu. Jie kartu ir finansavo mano 10 dienų stažuotę. Lietuvos garbės konsulės Ingridos Bublienės rūpesčiu baigiama derinti Kent ir Šiaulių universitetų bendradarbiavimo sutartis.“

Dr. Stankus ir KSU dekanas Tim Moore parašė laišką ŠU rektoriui dr. Vidui Lauruškai ir prof. Tumėnui, kad Kent vadovybė, Arts and Sciences kolegijos dekanas dr. Timothy Moerland palankiai vertina dr. Tumėno lietuviškų archyvų (viso 12,000 vienetų) tyrinėjimą ir laukia jo sugrįžtant 2011 m. tolimesniems tyrinėjimams.

Bendradarbiavimo tarp ŠU ir KSU sutartį ruošiant dirbo KSU Outreach programos direktorė Sandra Morgan, o su ŠU derino Lietuvos Respublikos gen. garbės konsulė I. Bublienė. Bendradarbiavimo sutartį „Memorandum of Understanding“ 2011 m. birželio 9 d. pasirašė KSU prezidentas Lester A. Lefton ir ŠU rektorius dr. Lauruška. Sutartyje numatyti: skatinti fakultetų, dėstytojų ir studentų mainus (siųsti ŠU bibliotekos specialistus toliau nagrinėti lietuviškus archyvus KSU), bendri moksliniai ir kultūriniai tyrimai, dalyvavimas tarptautinėse konferencijose, bendrų studijų programų kūrimas.

Taip pat galvojama bendradarbiauti naujuose moksliniuose tyrimuose biomedicinos, inžinerijos, energetikos, ekologiškos technologijos, visuo-

menės sveikatos ir kitose srityse. KSU prezidentas Lefton, kurio senoliai yra kilę iš Vilniaus, sužinojęs, jog du lazeriai, pagaminti Lietuvoje, yra naudojami KSU Liquid Crystal Institute, pasiūlė bendradarbiauti tyrinėjant ir skystuosius kristalus.

Rektorius Lauruška savo ruožtu pasiūlė KSU jo vadovaujamame universitete dėstyti marketingą, ekonomiką, visuomenės mokslus bei administravimą. Taip pat išsakytas noras toliau plėsti ryšius tarp KSU NATO instituto ir ŠU.

Pasirašyta sutartis – reikšmingas įvykis ne tik abiem universitetams, bet ir lietuvių išeivijai JAV ir pačiai Lietuvai. Sutarties tarp KSU ir ŠU pasirašymo proga savo sveikinimus atsiuntė Ohio gubernatorius John R. Kasich ir Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis.

London „Times Higher Education“ KSU vertina kaip vieną iš 200 geriausių universitetų pasaulyje, Amerikoje jis pakliūna tarp pirmaujančių aukštųjų mokyklų. KSU Fashion School yra tarp trijų geriausių Amerikoje. Lietuviai garsiam šios

mokyklos madų muziejui galėtų padovanoti lietuviškų drabužių rinkinį, įskaitant tautinius. KSU su 44,000 studentų Kent (nuo šio rudens 2011–2012 m. semestro) ir 8 universitetiniais miesteliais universitetas yra antras didžiausias valstybinis universitetas Ohio valstijoje su pusės milijardo dolerių metiniu biudžetu.

Universitetas ir jį baigusieji į Šiaurės Rytų Ohio biudžetą atnešė beveik 2 mlrd. dolerių. Per studijų programas užsienyje, vasaros ir trumpalaikes bei apsiikeitimų programas KSU yra užmezgęs apie 200 tarptautinių ryšių visuose pasaulio žemynuose, yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su 41 kraštu, turi padalinius Venecijoje, Ciuriche, Beijing ir universiteto centrą (bei partnerystę) Indijoje. Daugiau apie KSU galima rasti universiteto tinklalapyje (www.kent.edu).

Apie sutartį tarp KSU ir ŠU rašė Clevelandpeople.com, KSU leidinys, Šiaurės rytų Ohio spauda, Record-Courier ir kt. Dėmesio susilaukė ne tik ŠU, kurį lanko 12,000 studentų, kuris turi užmezgęs 130 universitetinių ryšių Lietuvoje ir užsienyje, o JAV bendradarbiauja su KSU, University of Nebraska-Omaha, Creighton University, Omaha, University of Northern Colorado ir University of California, bet ir Šiaulių miestas.

...

Atvykusios į Cleveland-Kent birželio 4 d., šeštadienį, ŠU delegacijos (dr. Lauruška, ŠU anglų kalbos dėstytoja Regina Lauruškienė ir prof. Tumėnas) viešnagė rūpinosi KSU Outreach programos direktorė S. Morgan ir dr. Stankus, šios viešnagės metu ėjęs vairuotojo ir gido pareigas.

Cleveland oro uoste lietuvių delegaciją su gėlėmis pasitiko dr. Stankus ir tautiniais drabužiais dėvinti JAV LB Cleveland apylinkės vicepirmininkė tarptautiniams reikalams Jurgita Dicevičienė. Svečius lydėjo oro uosto pareigūnas, baigęs aviacijos mokslus KSU.

Iš oro uosto delegacija keliavo į priėmimą, o vėliau į nakvynės vietą – Cleveland University Circle rajoną, kurį „Time“ žurnalas pavadino „moderniais Atėnais“, mat vienoje kvadratinėje mylioje turi daugiausia mokslo, kultūros, socialinių ir medicinos institucijų pasaulyje. Čia pat – muziejai, archyvai, kuriuos lankys delegacija.

Sekmadienį ŠU delegacija dalyvavo šv. Mišiose Šv. Kazimiero parapijoje. Po Mišių parapijos kavinėje susitiko su parapijos klebonu Joseph Bacevice (Bacevičius), Cleveland leidžiamo laikraščio „Dirva“ administratoriumi-leidėju Algirdu Matulioniu, visuomene.

Pietums delegacija pakviesta į Lietuvių kultūrinių sodelių (Lith. Cultural Garden) vadovybės rengiamą gegužinę ežero Erie pakrantėje. Čia dr. Lauruška ir prof. Tumėnas susirinkusiems papasakojo apie ŠU delegacijos lankymosi tikslą.

Po to svečiai iš Lietuvos nuvyko apžiūrėti Lietuvių kultūrinius sodelius, įsteigtus 1930 m. Cleveland Rockefeller Cultural Gardens parke (žemė dovanota milijonieriaus John D. Rockefeller). Tai unikalūs 46 įvairių tautybių kultūriniai sodai, įsteigti 1925 m. Vakarop ŠU delegacija vyko į East Cleveland istorinę apygardą, Rockefeller sūnaus architekto statytus KSU Outreach programos direktorės S. Morgan namus vakarienės su KSU, Cleveland University Circle mokslininkais.

Pirmadienį pradėti apžiūrėti Universiteto žiedo kultūriniai lobiai. Po Cleveland Museum of Art važiuota į Artists Archyves of the Western Reserved (taip vadinamas Cleveland ir Šiaurės rytų Ohio, nes įsteigti 1796 m. kaip Connecticut valstijos Vakarų rezervas), kur laikomi 1,000 Cleveland menininko, grafiko Kęstučio Kizevičiaus kūriniai (dr. Tumėno pastangomis ŠU įsteigtas toks pat K. Kizevičiaus grafikos centras).

Po to kilome į kalną, į Lakeview Cemetery kapines aplankyti JAV prezidento Garfield mauzoliejų-paminklą ir Rockefeller kapą bei paminklą. Toliau keliavome atiduoti garbę All Souls kapinėse esančiai Lietuvos prezidento Antano Smetonos amžinojo poilsio vietai.

Trumpai pažvelgėme į ežero Erie pakrantės didžiausią pliažą Headlands Park, aplankėme Cleveland miesto centrą, Progressive Field stadione kartu su KSU dekanais, fakultetų vadovais stebėjome „Cleveland Indians“

Nukelta į 12 psl.

Prieš prof. Tumėno paskaitą Western Reserve Historical Society (iš k.): WRHS kolekcijų viceprezidentas dr. John Grabowski, prof. Stasys Tumėnas ir žydų istorijos kuratorius dr. Sean Martin. Dr. V. Stankaus nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Brolis Seržas: „Lietuvos skautai sausainiais neprekiauja“

AUŠRA LAURINKIENĖ

Tikriausiai nėra žmogaus, kuris nebūtų ko nors girdėjęs apie skautų judėjimą. Jau daugiau nei 100 metų kiekvienas skautas išpareigoja kurti geresnį pasaulį ir laikosi savo skautiško pažado. Vienas iš jų – Lietuvos skautijos Šiaulių skautų tuntininkas Sergejus Staponkus, daugelio skautų žinomas kaip brolis Seržas, neseniai grįžęs iš Švedijos, kur vyko skautų suvažiavimas. Su juo ir kalbamės apie neįprastą kelionę, visuomenėje vyraujančius skautų judėjimo stereotipus ir skautų veiklą.

Asmeninio albumo nuotr.

– Atrodo, kad skautai laiką leidžia tik miškuose arba mokydamiesi risti mazgus. Tačiau visa tai – anaipol netiesa?

– Skautai dar iš filmų žinomi kaip sausainių pardavėjai. Lietuvoje to niekas nedaro. Tai yra taip pat stereotipai, už kurių slypi kur kas daugiau. Pirmiausia tai – savanoriška nevyriausybinių organizacija, kuri pasirodo ne tik visuomeniniuose renginiuose, bet ir įvairiuose projektuose, pasireiškiančiuose pilietiško ugdymo, pagalba organizacijoms, bendruomenėms. Dar pavasarį Šiaulių tunto skautai dalyvavo LRT akcijoje „Savanorių biuras“, o vienas iš mūsų skautų gavo Šiaulių universiteto apdovanojimą „Metų savanoris“. Nemaža dalis skautų dirb savanoriais 2011 metų Europos vyrų krepšinio čempionate ir padės Gegužių, Kužių ir kitų bendruomenių šventėse. Skautai – ne karinė, o taikos organizacija. Ir mus priėmęs Švedijos karalius skautas Karl Gustav su visa tauta dalyvauja akcijoje „Messengers of Peace“.

– Jau daugiau nei 100 metų kiekvienas skautas išpareigoja kurti geresnį pasaulį ir laikosi savo skautiško pažado. Kaip tai darote?

– Skautų įkūrėjas lordas Baden-Powell testamente paliko raginimą ir linkėjimą: „Palikite šį pasaulį geresnį, negu radote.“ Taip ne tik pildome skautybės pradininko valią, bet ir griuname šiandieną daugelio žmo-

nių gyvenimuose ir darbuose atspindintį požiūrį į pasaulį ir gyvenimą – „paliksim, kaip radom“, o skautai savo darbais liudija – palikime gražiau, nei radome.

– Neseniai sugrįžai iš Švedijos. Papasakok apie šią kelionę daugiau.

– Šios kelionės tikslas buvo pasaulinė skautų stovykla Švedijoje, vadinama *jamboree*, kurioje susirinko per 40,000 skautų iš daugiau nei 150 šalių. Beje, „Jambo“ swahili genties Afrikoje kalba reiškia „labas“. Skautų įkūrėjas lordas Baden-Powell pirmą sykį žodį „jamboree“ pavarto-

svėrusią kuprinę papildžiau nuostabiais peizažais, karų nepaliestais miestais, pilimis, bažnyčiomis, runomis išpieštais akmenimis, kuriuose pirmą kartą paminėti ir žiemgaliai IX–XI amžiuje. Mane sužavėjo ir patys žmonės, kurie pakeitė mano nusistovėjusius stereotipus apie juos kaip šaltus, užsidariusius, išdidžius žmones. Oro uoste sutikau ir vieną lietuvaite, kuri, pusantro mėnesio keliaudama, susidūrė tik su šiltais žmonėmis – gal kitokie ir nestoja?

Skautavimas žavi savo įvairove – religijų, žmonių spalvų, tradicijų. *Jamboree* visa tai galima „pačiupinėti“ – pabendrauti su musulmonu skautu, apsieisti emblema su pakistaniečiu, susipažinti, nuėjus į vieną iš kokių dešimties religinių palapinių, su lama, indusu ar pagiedoti Taize giesmes. Pasiklydus tarp daugybės šalių palapinių, gali atsidurti žaidimų lauke, kuriame padaryti didžiuliai atrakcionai skautų rankomis, naudojant tik virves ir medį. Jei ir čia viską išbandysi – tavęs laukia tūkstančių skautų turgus, kuriame gali išsikeisti monetą, kaklaraistį, nusipirkti filipinietišką movą kaklaraiščiui ar atsigerti kanadietiškos arbatos.

Švedijos televizija pranešė, kad Jamborės dienos apyvarta stovykloje siekė net 4 milijonus kronų per dieną. O plyname lauke įkurtoje stovykloje gali rasti ne tik bankus palapinėse ar vandentiekį – šiam renginiui ruošiasi beveik aštuonerius metus. Kai kurie skautai atvyko ne tik pakeleivingais automobiliais, bet ir dviračiais – iš Ugandos atmynė dvylika skautų, įveikę 2,500 kilometrų.

– Koks yra skauto gyvenimas?

– Nuo pat paauglystės priklausiau įvairioms organizacijoms – sa-

mariečiams, ateitininkams, savanoriams. Ko gero, skautų judėjime radau visa tai, kas buvo ankstesnėse organizacijose kartu sudėjus – „Dievui, tėvynei, artimui!“ Toks yra skautų šūkis. Pagal šį šūkį, vaikams ir jaunimui savanoriai vadovai padeda atrasti save, ugdomi būti vadovais ir naudingais visuomenei nariais. Skautų judėjimas turi savotišką „hierarchiją“ – pareigybes, kurios, kuo aukštesnės, tuo labiau įpareigojančios. Galbūt tai – įvertinimas, akstinas tobulėti.

Kiekviena skautų stovykla, renginys, pramoga turi užslėptą tikslą. Jį pasiekus skautas būna įvertintas. Todėl skautas, pamatęs kitą skautą, pagal jo uniformą gali daug ką papasakoti – žvaigždutės virš kišenės išduoda, kiek metų skautauja, įvairių spalvų virvutės, parištos švilpuku, pasako jo pareigas skautijoje, kaklaraistis – skautišką patyrimą, emblemos – dalyvavus stovyklas, žygius, renginius, ant rankovės esantys simboliai – specialybės. Kiekvienas skautas, įvykdęs atitinkamas užduotis, gali įgyti jam patinkančią specialybę – pirmosios pagalbos, laužavedžio, virėjo, lankininko ir panašiai.

– Ar skautas turi kokių išipareigojimų?

– Prieš tampant skautu privalu tam pasiruošti – žinoti ne tik skautų istoriją, kaip surišti mazgus ir panašiai, bet ir dešimt skautų priesakų, kurių prieš vėliavą ir draugus pasižadama laikytis duodant įžodį. Skautukai ant kaklaraiščių net nešioja du mazgelius – savotiškus priminimus: pirmas – kasdien padaryti po gerą darbą, antras – tėvynės meilės mazgelis.

Snaujienos.lt

– Tiesa, kad keliavai pakeleiviais automobiliais? Kodėl?

– Taip, keliavau vienas ir pačiu pigiausiu bei avantiūriškiausiu būdu. Galbūt dėl to, kad keltų, traukinių ir autobusų bilietai buvo pakankamai brangūs, o galbūt dėl to, kad norėjosi pajusti vikingų žemę savo kojomis, o gal ir dėl to, jog norėjosi pasiduoti likimui – stos ar nestos? Jei ne, liksiu čia ir kitą dieną vėl mėginasiu. Jei taip – išlipsiu ten, kur išleis. O ir stodavo, ir išleisdavo netikėtai gražiose vietose, į kurias net planuodamas kelionę nebūčiau sugalvojęs užsukti. Su danų, švedų ir suomių pagalba įveikiau apie 1,200 kilometrų, iš viso išleidau vos 430 litų su bilietu į stovyklą. Keliaujant tampa ir savotišku šalies ambasadoriumi, bendraujančiu apie kultūrą, istoriją, sportą, kviečiančiu pasisvečiuoti Lietuvoje.

– Kuo tave sužavėjo Švedija? O gal kas nuvylė?

– Apie šį akmenimis ir miškais išpieštą kraštą galbūt daugiau papasakotų lietuviai emigrantai, kurių sutikau ne vieną, o visą bendruomenę, bet savo penkiolika kilogramų

„Nerijos“, „Aušros vartų/Kernavės“ ir „Lituanicos“ tuntų skautai ir skautės Šiluvos atlatuose – Tautos šventėje: (pirmoje eilėje iš k. į d.) vyr. sk. vsl. Regina Ramanauskaitė, jūrų jaunė kandidatė Ariana Chiapetta, v.s. Albina Ramanauskienė, psl. Olivija Petry, priitrusi skautė Justina Braziliūtė, jūrų jaunė Maya Chiapetta, (antroje eilėje) vyr. sk. vsl. Diana Ramanauskaitė, ps. Rasa Ramanauskienė, j. v.s. fil. Taiyda Chiapetta, ps. fil. Ričardas Chiapetta, s. fil. Renata Ramanauskaitė Borucki, s.v. Audrius Aleksiūnas ir s. Aušra Jasaitytė-Petry.

s. Aušros Jasaitytės-Petry nuotr.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Sparnuotas B. Oškinio taurės čempionatas

Rugsėjo rūpesčiai Broniaus Oškinio vaikų aviacijos mokyklos auklėtiniams dar neleidžia pamiršti karščiausių vasaros išpūdžių – rugpjūčio 22–26 dienomis vykusio 14-ojo B. Oškinio taurės čempionato. Varžybos vyko vieninteliam vaikams skirtame, Vilainių, aerodrome prie Kėdainių. Dalyvavo 8 komandos, 29 sklandytojai, tarp kurių net 8 mergaitės.

Vaikai iš aštuonių Lietuvoje veikiančių B. Oškinio vaikų aviacijos mokyklų, įgiję sklandytuvų sklandymo patirtį ir jau gerai išmanydami aviacijos teorijos pradmenis, dėl geriausių jaunųjų sklandytojų vardo kovėsi keturioliką kartą.

Laimėjimai ir medaliai

Komandinėje įskaitoje pirmąją vietą ir čempionų vardą iškovojo Kėdainių komanda, kuriai buvo įteikta didžioji Broniaus Oškinio taurė. Ilgametis šios komandos vadovas Arūnas Vaičiulis. Džiaugsmu tryško sklandytojai Indrė Umbrasaitė, Armondas Tamulis, Aistis Balčiūnas ir Laimonas Kaupas.

Antrąją vietą laimėjo Biržų komanda: vadovas Arūnas Pažemeckas, pilotai Giedrė Skiauterytė, Laura Janavičiūtė, Laura Zutkytė, Ernestas Ažubalis, Edgaras Kaupas, Domanas Streikus.

Trečioji vieta atiteko Marijampolės komandai: vadovas Mindaugas Karčiauskas, pilotai Deimantė Valūnaitė, Tomas Kurapka, Aivaras Matukas, Tomas Bočys.

Asmeninėje įskaitoje pergalin-

gaus skrydžiais džiaugėsi Kėdainių komandos jaunieji sklandytojai Indrė Umbrasaitė ir Armondas Tamulis, jiems įteiktos mažosios B. Oškinio taurės. Antrąsias vietas laimėjo L. Zutkytė iš Biržų ir A. Balčiūnas iš Kėdainių, trečiąsias biržiečiai L. Janavičiūtė ir E. Užubalis.

Vaikų sklandymas – aviatorių kalvė

B. Oškinio vaikų aviacijos mokyklos administracija ir metodinis techninis centras yra Kėdainiuose, o ugdymo padaliniai – 8 vaikų aviacijos būriai – visoje šalyje. Mokyklos veiklą finansuoja LR švietimo ir mokslo ministerija.

Vaikai žiemą mokosi teorijos, o pavasarį ir vasarą „augina plunksnas“ – susipažįsta su technikos valdymu ir kaupia patirtį, kyla į orą. Sklandymas vaikams tampa vartais į didžiąją aviaciją, ne vienam iš jų nulemia profesijos pasirinkimą.

Vasaros pabaigoje Vilainių aerodromas užia nuo „sklandukų“, čia vyksta stovykla „Sparnuota vasara“ jauniausiems oreiviams, o vyresnieji paskutiniąją rugpjūčio savaitę jėgas bando ore, varžydamiesi dėl B. Oškinio taurės. Nepamirštamų išpūdžių vaikams teikia ir gyvenimas palapinėse, įvairūs konkursai, žaidimai, maudynės Obelies upėje. Ne mažiau svarbūs pokalbiai apie aviaciją bei susitikimai su aviatoriais, ypač smagu – prie laužo.

Kaip teigė Broniaus Oškinio vaikų aviacijos mokyklos direktorius Juozas Rimkevičius, vaikai, pri-

siliesdami prie aviacijos savo protu, širdimi ir skraidymais, nebūtinai tampa lakūnais: „Juk mokyklose mokoma pažinti literatūrą ne tam, kad visi taptų rašytojais, o kalbos ugdymui, tad ir aviacijos pamokų svarbiausias tikslas yra ugdymas, bendro techninio pažinimo skatinimas. Mūsų mokyklos mokiniai dažnai renkasi technines profesijas, o apie 20 proc. jų skinasi kelią į aviaciją.“

2011 m. Broniaus Oškinio taurės čempionatas vyko Vilainiuose, netoli Kėdainių. Organizatorių nuotr.

Varžybų atidarymo metu netikėtą staigmeną padarė buvęs „sklandukas“, dabar A. Gustaičio Aviacijos instituto studentas, Artūras Vasiljevas – atskrido į aerodromą ir visus pasveikino lėktuvo „Cessna“ mokuoju skrydžiu, pamojavo sparnais.

Geri orai leido daug skraidyti

Tarp svarbiausių čempionato organizavimo taisyklių – gero oro pajimas. Skraidymai vykdomi esant priešiniam, iki 6 m per sekundę stiprumo vėjui. Kiekviena komanda skrai-

do su savo sklandytuvėliu. Varžybų taisyklės aiškos ir griežtos. Pakilimo vietoje dirba vyr. teisėjas, skrydžių vadovas, vilkėjas ir du priabinėtojai, visi vykdo labai svarbias pareigas. Yra numatyti skrydžio kartojimo atvejai arba atvirkščiai, laimėjimas gali būti atšauktas, jeigu pažeidžiamos varžybų taisyklės.

Šiomet, kaip niekada, geri orai leido įvykdyti didžiausią pratimų skaičių – 10. Kiekvieno pratimo užduotis ta pati, o teisėjai vertina skrydį dalimis. Sklandytojas turi taisyklingai pakilti, atsikabinti nuo lyno, kuriuo sklandytuvą ištempiamas į orą, ir skristi ne žemesniame negu 2 m aukštyje, bet neviršyti 5 m. Sklandytuvą turi nusileisti ant visų trijų ratukų pažymėtame „denyje“ (šmaikščiai vadinamame lėktuvnešio deniu), kurio dydis 4x16 m. Nupildžius sklandytuvą reikia išlaikyti riedėjimo kryptį ir dar pataikyti pro 10 m pločio vartus. Geriausias įvertinimas yra tada, kai pilotas negauna baudos taškų, kai jam rašomas 0.

„Tokiam tiksliam skrydžiui, patikėkite, reikia ypatingų įgūdžių. Tiksliai viską įvykdyti yra labai sunku. Tačiau varžybų užduotys nesikeičia jau daug metų, ir jos nei lengvinamos, nei sunkinamos. Vaikams patinka aerodromai ir galimybė skraidyti. Mums, mokytojams, patinka, kad jiems patinka. Vaikų sklandymas – tikra būsimų lakūnų kalvė“, – sako J. Rimkevičius.

Vilma Jankienė
Žurnalo „Aviacijos pasaulis“
vyr. redaktorė

Sužinokime daugiau...

Apie sklandytuvus

Kas yra sklandytuvai? http://lt.wikipedia.org/wiki/apie_juos_rašoma: „Sklandytuvai – už orą sunkesnis skraidymo aparatas, dažniausiai be variklio. Šiuo metu labiausiai naudojamas sklandymo sporte. Jo sandara leidžia pakilti ir išsilaikyti ore dėl šiltų oro srovių judėjimo. Į reikiamą aukštį sklandytuvą iškeliamas sujungtas virve su specialiu lėktuvu, arba specialaus keltuvo pagalba, kai kuriais atvejais gali būti iškeliamas tempiant automobiliu. Sklandytuvai su varikliais gali pakilti ir ore išsilaikyti patys.

Priklausomai nuo aparato modelio, vietovės ypatumų, oro sąlygų bei sklandytojo patyrimo, sklandytuvai be variklio ore gali išbūti kelias ir daugiau valandų. Pvz., 1938 m. vokiečių sklandytojai Boedecker ir Zander dviviečiu sklandytuvu ‘DFS Kranich’ pasiekė pasaulio rekordą – nenusileisdami jie sklandė 50 val. 15 min.

Keliančios oro masės susidaro šylant žemės paviršiui, kai apačioje sušilęs oras kyla į viršų, taip pat vietose kur vėjas susitinka su kalva, kalnu.“

Lietuvoje sklandymo sportas labai populiarus. Prienų eksperimentinėje sportinės aviacijos gamykloje (ESAG, dabar UAB „Sportinė aviacija ir Ko“), įkurtoje 1962 m., gaminami lietuviški sklandytuvai. 1972 metų

gruodžio 8 d. į orą pakilo pirmasis plastmasinis sklandytuvai BK-7 „Lietuva“, kurį sukūrė Lietuvos sklandymo „tėvu“ vadinamas žymus sklandytuvų konstruktorius Balys Karvelis. Sklandymo sporto mėgėjams gerai žinomas ir Antano Paknio – žinomo aviatorius, sklandytuvų konstruktorius – vardas.

Apie Bronių Oškinį

B. Oškinis gimė 1913 m. balandžio 15 d. Šakių apskrities Barzduose. 1920 m. šeima persikėlė gyventi į Kauną. Mokėsi Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje (ATM). Domėjosi aviacija. Buvo vienas iš Kauno ATM aviacijos būrelio, įkurto 1931 m. gruodžio 13 d., steigėjų.

Bronius Oškinis sukūrė per 25 sklandytuvų modelių, tarp jų lietuvišką sklandytuvą T-1 („Technikas-1“), sklandytuvus BRO-2 ir BRO-3. Pirmąjį savo skrydį sklandytuvu B. Oškinis atliko Pažaislyje, vėliau išmoko skraidyti ir lėktuvais. 1937 m. buvo išbandytas B. Oškinio sklandytuvai BRO-4 „Rūta“, skirtas akrobatiniam skraidymui. 1937 m. Jonas Pyragius ir Bronius Oškinis dalyvavo pasaulio saskrydyje Elmira, NY, kuriame B. Oškinis skraidė LAK sklandytuvu „Biržietis“, o J. Pyragius – BRO-5 „Rūta“.

Į Lietuvą sugrįžo 1940 m. Pokario metais buvo suimtas ir išvežtas į

Podolsko lagerį. 1947 m. grįžo į Kauną ir skaitė paskaitas Kauno Vytauto Didžiojo universitete ir toliau kūrė naujus sklandytuvus. Nuo 1962 m. B. Oškinis dirbo konstruktoriumi dartinėje UAB „Sportinė aviacija ir Ko“. Didelį dėmesį skyrė sklandytuvų, skirtų jaunimui, kūrimui. Į juos įdiegė daug naujovių, panaudojo plyšinius sparnus, plyšinius užsparnius ir t. t.

Apdovanotas Lietuvos vyriausybės ir FAI (Tarptautinė aeronautikos asociacija). Jo vardu pavadinta Lietuvos vaikų aviacijos mokykla ir gatvė Palangoje.

Palaidotas B. Oškinis Palangoje.

Redaktorė Broniaus Oškinis.

Broniaus Oškinio kapas Palangos kapinėse.

Solistė Genovaitė Bigenytė.
Andriaus Sprindžio nuotr.

Scena iš Lietuvių Operos pastatymo Franz Lehar operetės „Grafas Liuksemburgas“. Iš kairės: Rimantas Grabliauskas (tolumoje), Linas Sprindys, Gediminas Maciulevičius, Nida Grigalavičiūtė, Mindaugas Gylys, Tomas Klova.

Jono Kuprio nuotr.

Lietuvių Opera padovanojo muzikos, teatro ir šokio stebuklą!

MARIJA LIMANTIENĖ

Paskutinį vasaros savaitgalį prie Cicero miestelyje esančios Morton High School pastato būriavosi ne visai ispaniškai atrodanti pasidabinusi minia. Mokyklos auditorija šiemet vėl atvėrė duris Lietuvių Operai, kuri savo vienintelei metuose premjerai pasirinko nuotaikingą Franz Lehar operetę „Grafas Liuksemburgas“ („The Count of Luxembourg“).

Į Lietuvių Operos renginius visada einu pakilia nuotaika, laukdama kažko naujo, tačiau šiemet, kai spektaklis dėl negautų vizų Lietuvos atlikėjams buvo nukeltas, o ir vasara ėjo į pabaigą, be to, vėl tas pats kompozitorius F. Lehar ir nelabai žinoma operetė, prisipažinsiu, didelio entuziazmo nebuvo. Tačiau tai, ką išvydau tą popietę scenoje, visą mano spalvingą ir įdomią vasarą tarsi nušlavė iš atminties. Muzika užvaldė sielą, ir namo jau vykome dainuodami spektaklio arijas, kurias dainuojame iki šiol...

Visas spektaklis buvo vientisas muzikos, teatro bei šokio derinys, viskas, pradedant nepriekaištingu choro, vadovaujamo chormeisterės Jūratės Grabliauskienės, ir solistų dainavimu, jų aktoriniu darbu, užburiančiais choreografiniais numeriais bei baleto šokėjų poros solo ir baigiant milžiniškomis, tačiau skoningomis dekoracijomis bei spalvingais kostiumais, apšvietimu, viskas buvo taip profesionaliai sudėliota ir „nušlifuota“, kad negalėjau patikėti, jog esu Čikagoje, stebiu Lietuvių Operos ir kelių profesionalų per dvi savaites pastatytą spektaklį!

Nepamenu, kas yra pasakęs: „Kiekvieno žmogaus gilumoje slypi talentas menui, tačiau jį atrasti labai sunku. Kas jį atranda, laimingi žmogumi tampa.“ Tadien stebėdama spektaklį ir žiūrėdama į atlikėjų veidus, supratau, jog jie yra be galo laimingi, nes nuoširdžiai tiki tuo, ką daro. Tiesiog sunku suvokti, kaip žmonės po ilgos darbo dienos iš visų Illinois kampelių atvyksta į repeticijas, dirba iki išnaktų, ilgai ir alinančiai,

o kitą dieną skuba į savo tiesioginius darbus, o vakare – vėl į repeticiją. O po 10 dienų mes scenoje matome stebuklą!

Kaip visuomet, negalėjau nesižavėti solistų – Nidos Grigalavičiūtės, Genovaitės Bigenytės, Mindaugo Gylio, Gitanos Pečkytės, Raimundo Baranausko, Gedimino Maciulevičiaus, kurio sukurtas Bazil Bazilovič buvo tarsi nematomas spektaklio „variklis“, darbu. Puikius komiškus vaidmenis sukūrė Čikagos trijulė – Linas Sprindys bei Operos choro artistai Tomas Klova bei Rimantas Grabliauskas. Visas būrys choristų, padėdami profesionalų iš Lietuvos – Viktorijos Streičos ir Dainiaus Bervinio – kūrė epizodinius vaidmenis. Tai – Rimantas Karkazas, Egidijus Kanclelis, Antanas Rauchas, Mindaugas Razumas bei Artūras Vilimas.

Į naujas aukštumas ir šviesą operetės lygį pakėlė profesionalių baleto šokėjų Justinos Vitkutės ir Gintaro Visockio atlikti šokiai bei visos choreografinės grupės, vadovaujamos Aivaro Vitkaus, Giedrės

Elekšytės bei Monikos Adomaitytės, pasirodymas.

Šiemet šiek tiek nuvylė orkestras, ne visada paklūsęs dirigento batutai ir „išivažiavęs“ ne nuo pirmųjų operetės taktų. Galbūt kai kuriems muzikantams pritrūko laiko paruošti „namų darbus“.

Kaip bebūtų, maestro Julius Geniušas ir režisierius Kęstutis Jakštas, per tokį trumpą laiką sugebėję suvaldyti ir „sulipdyti“ tokią masę žmonių, kurie ne tik dirbtų tarsi vienas mechanizmas, bet ir nuo scenos skleistų begalinę šilumą bei meilę. Jie verti gausių plojimų ir ne vieno „bravo!“. Ačiū, jiems ir ačiū Lietuvių Operai už nuostabias ir nepakartojamas vasaros palydas!

Baigti noriu žodžiais, kuriuos perskaičiau šiemetinėje „Grafo Liuksemburgo“ programėlėje: „Muzika – tai Dievo pasiuntinys, atsiųstas judinti švelniausias ir geriausias mūsų sielos stygas, raminti širdis, suvargusias gyvenimo rūpesčiuose, guiti iš jų melus, nedorybes, pavydus, neapykantas. M. K. Čiurlionis“.

Parodos trėmimų į Sibirą 70-mečiui paminėti

LAIMA APANAVIČIENĖ

Rugsėjo 10 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje duris atvėrė dvi parodos: „Prezidentas Aleksandras Stulginskis tremtyje“ ir fotografo, kino režisieriaus, operatoriaus, aistringo keliautojo Juozo Kazlausko (1941–2002) fotografijų paroda „Lietuva tremtyje“. Abi parodos skirtos trėmimų į Sibirą 70-mečiui pami-

nėti. Parodų kuratorius – dr. Audrius Plioplys.

Atidaryme dalyvavo svečias iš Lietuvos Arvydas Daunoravičius, Užsienio lietuvių departamento prie LR užsienio reikalų ministerijos direktorius, Skaistė Aniulienė, LR generalinė konsulė Čikagoje, kiti garbingi svečiai.

Šį kartą skaitytojams norisi pristatyti fotografą J. Kazlauską, kuris

paliko reikšmingą pėdsaką Lietuvos kultūroje bei įnešė svarų indėlį į Lietuvos fotografijos ir kino lobyną. Prieš ketvertą metų jo fotografijos paroda buvo surengta ir Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Buvęs Sibiro tremtinys parodoje fotografine kalba pasakoja apie klajones Šiaurės keliais, serijose: „Šiaurės keliais“, „Lietuva tremtyje“.

J. Kazlauskas 1972-aisiais baigė Kinematografijos institutą Maskvoje, Rusijoje. Dirbo Lietuvos kino studijoje kino operatoriumi. Nuo 1970 m. – Lietuvos fotomenininkų sąjungos narys, apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi, jam suteiktas Tarptautinės meninės fotografijos federacijos menininko fotografo garbės vardas. Apdovanotas „Didžiojo prizo“ medaliais (1 aukso, 2 sidabro, 1 bronzos), daugiau nei 50 kitų apdovanojimų.

Autoriaus kūrybai būdingas labai platus temų ratas: nuo kelionių Šiaurės keliais fotografijų, kino dokumentikos ir Sibiro tremties vietų, iki Sąjūdžio ir nūdienos gyvenimo vaizdų.

J. Kazlausko darbai buvo rodomi asmeninėse ir grupinėse parodose Lietuvoje, Jugoslavijoje, Čekijoje, Slovakijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, JAV, Japonijoje, Ispanijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Belgijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Rusijoje. Menininko fotografijų išigijo Lietuvos fotomenininkų sąjunga, Lietuvos dailės muziejus, FIAP kolekcija (Šveicarija), Prancūzijos nacionalinė biblioteka. Jo darbai spausdinti daugelyje Lietuvos ir užsienio šalių meno albumų ir periodinių leidinių. Išleista keleta jo kūrybos albumų ir parodų katalogų: „Juozas Kazlauskas Šiaurės keliais“ (1987), „Teesie“ (1990), „Tarp Nemuno vingių. Birštonas“ (1996), „Černobylis. Vakar ir šiandien“ (2008), „Juozas Kazlauskas. Fotografija“ (2010).

Siūlau užsukti į Balzeko lietuvių kultūros muziejų apžiūrėti parodas, skirtas skaudžiai mūsų tautos lemčiai. Jas privalu pažinti ir mūsų jaunajai kartai – idan geriau suprastų, kad jokios kančios nesugebėjo užgniaužti mūsų tautos tikėjimo laisvę.

Parodų Balzeko lietuvių kultūros muziejuje atidarymo akimirka. Parodas pristato jų kuratorius dr. Audrius Plioplys (pirmas iš dešinės). Muziejaus archyvo nuotr.

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

SAVO PATIEKALUS PRATURTINKIME GARNYRAIS

Garsiausiuose pasaulio restoranuose kiekvieno patiekalo garnyrui teikiama ne ką mažesnė reikšmė nei pačiam patiekalui. O mes? Ar pakankamai dėmesio skiriame priedams, atsirandantiems mūsų lėkštėje?

Ne tik puošia, bet ir praturtina

Garnyras (pranc. garnir – papuošti, papildyti) yra neatskiriama patiekalo dalis, priedas prie mėsos, žuvies ir kitų patiekalų. Garnyras ne tik papuošia pagrindinį patiekalą, padidina jo apimtį, padaro jį sotesnį, ekonomiškesnį, bet ir praturtina įvairiomis vertingomis medžiagomis. Garnyrus galima gaminti iš pačių įvairiausių produktų. Žinoma, pirmiausia tam tinka beveik visos daržovės, kruopos, makaronų gaminiai. Taip pat puikius garnyrus galima pagaminti iš marinuotų, sūdytų, raugintų daržovių, vaisių, kiaušinių ir t. t.

Ir nors kai kurie maisto šalininkai apskritai neigia garnyro reikalingumą, reikia pripažinti, kad išradimai pagamintas garnyras gali drąsiai varžytis net su pagrindiniu patiekalu.

Kai kurių šalių virtuvėse garnyrų vadinama bet kuri mažesnė patiekalo dalis. Štai Pietų Amerikos kraštuose pirmąją ryžiai ir pupelės, o mėsai neteikiama tiek svarbos – jei ji yra, gerai, bet gali apsieiti ir be jos.

Kad ir kaip būtų, tam, kad garnyras atliktų savo funkcijas, jis turi derėti prie pagrindinio patiekalo, sustiprinti vertingąsias jo savybes ir netrukdyti organizmui jo pasisavinti. Jei pagrindinis patiekalas sotus, sunkus, tai garnyras turėtų būti lengvai virškinamas. Dar vienas patarimas, kurio laikosi kulinariai, – garnyro ir patiekalo temperatūra turi būti vienoda: jei patiekalas karš-

tas (kepsnys, žuvis), tai karštas turi būti ir garnyras, o prie šalto patiekalo tiks šaltas garnyras.

Ir vėl tos bulvės...

Ko gero sutiksime, kad dažniausias mūsų garnyras yra bulvės – virtos, keptos, skruzdintos... Bulvių garnyrai laikomi pačiais universaliausiais. Įvairiai paruoštos bulvės tinka prie daugybės mėsos, žuvies, paukštienos patiekalų. Žuviai galioja tradicinė taisyklė: prie keptos žuvies – keptos bulvės, prie virtos – virtos. Prie mėsos patiekalų neretai pasirenkamos įvairiai keptos bulvės: skruzdintos, virtos ir apkeptos, keptos orkaitėje ir pan. Bulvių košė dažniausiai patiekama su dešrelėmis, virtu liežuviu, prie netikro zuikio ar kumpio, su virta paukštiena.

Tiesa, sveikos gyvensenos ir mitybos siekis, dabartinės medicinos pasiekimai keičia mūsų požiūrį ir į garnyrus. Todėl bulvių garnyrus, derinamus su mėsos patiekalais, daugelis ėmė laikyti kenksmingais sveikatai. Tačiau nereikėtų pulti į kraštutinumus, juk bulvių garnyrą galima paruošti taip, kad jis taptų tikra puošmena ir sveiku maistu.

Turbūt ne viena šeiminkė yra ruošusi bulves orkaitėje. Tam nereikia jokių kulinarijų gebėjimų: pakanka nuskustas bulves patepti aliejumi ar sviestu, pasūdyti ir apie 40 minučių kepti orkaitėje. Galima pasilepinti ir bulvytėmis su prieskoniais. Tam bulves reikia išvirti su lupenomis, perpjauti pusiau, sudėti pjūviu ir viršų ant riebalais pateptos skardos ir, pabarsčius įvairiais prieskoniais ir žalumynais, 15 minučių kepti orkaitėje.

Didesniems gurmanams turėtų patikti karamelizuotos bulvytės. Su lupenomis išvirtas nedidukės bulvytes reikia nulupti, sudėti į skardą, pabarstyti rudu cukrumi ir kepti karštoje 375 F orkaitėje. Na, o jei iš

bulvių košės ant kepimo popieriumi išklotos skardos konditeriniu švirškutė išspausime rožes, jas patepsime kiaušinio tryniu ir 10 min. kepsime orkaitėje, tai turėsime puošnų šventinį garnyrą.

Kiekvienam garnyrui – savas „ponas“

Visų šalių gurmanai labai vertina garnyrus iš įvairiausių virtų, troškintų, keptų, skruzdintų daržovių. Europietiška virtuvė įvairias daržoves dažniausiai siūlo troškintas arba virtas, o daugelyje Azijos šalių dažniausiai gausiai patiekama įvairių žalumynų.

Salstelėjęs morkų garnyro skonis labiausiai tinka prie tokių pat švelnių ir „minkštų“ patiekalų. Būtent dėl to virtos arba troškintos morkos dažniausiai patiekiamos su vištiena, virta žuvimi, maltos mėsos gaminiais.

Maloniu ir švelniu skoniu pasižymi žirnėliai. Idealiausiai jie dera su jautienos, veršienos ar kiaulienos kotletais, naminių ir laukinių paukščių mėsa, valgiais iš virto kumpio arba liežuviu.

Troškinti kopūstai skaniausi su kiaulienos, antienos ir žąsienos patiekalais. Įvairiai paruošti žiediniai kopūstai – puikus garnyras prie paukštienos. Na, o kepti pomidorai tiesiog prašyte prašosi į lėkštę greta šašlyko arba viščiuko „tabaka“...

Panašiai, kaip maltos mėsos kepsnių neįsivaizduojame be burokėlių, o rytietišku patiekalu – be aštresnių garnyrų su šparaginėmis pupelėmis.

Mėsos kepsnių garnyrui dažniausiai naudojamos marinuotos daržovės, daržovių troškiniai arba keptos daržovės. Beje, jei daržovės kepamos, jos turėtų būti ne sukepusios, o truputį apskruzdintos sviesto bei aliejaus mišinyje ant stiprios ugnies. Plikytas ir suminkštėjusias daržoves pakanka trumpai pakepinti svieste bei apibarstyti prieskoniais. Skanios ir troškintos daržovės, ilgiau troškinamos, praranda spalvą, išvaizdą ir formą. Pastaba: norint, kad verdamos daržovės neprarastų savo spalvos, jas reikia virti neilgai neuždengtame puode.

Prie mėsos ar žuvies patiekalų tinka ir įvairūs apkepai: daržovių, bulvių, ryžių. Juos galima kepti nedidelėse formelėse arba didesnėje skardoje ir vėliau supjaustyti. Išvirtus makaronus, ryžius galima sumaišyti su grietinėles bei kiaušinių plakiniu arba kitu pasirinktu padažu ir kepti orkaitėje. Tokius apkepų net lengviau derinti prie pagrindinio patiekalo nei kitus garnyrus.

Dažnai sakoma, jog prie vištinės geriausiai tinka ryžiai. Tai tiesa. Tačiau paukštienos patiekalai puikiai dera su makaronų garnyrais, minėtais apkepais, įvairiomis bulvių bei maišytų su bulvėmis daržovių (brokolių, žiedinių kopūstų, morkų) košėmis.

Kadangi žuvis yra pats lengviausias patiekalas, prie jos galima patiekti ir sotesnių garnyrų – keptų ir virtų bulvių, ryžių. Tačiau tiks ir kelias minutes verdančiame vandenyje plikytos daržovės.

Tad svarbiausia – šeiminkės vaizduotė, kūrybinis polėkis ir... truputėlis žinių bei įgūdžių.

Parengta pagal Rimą Marcinkevičienę

Rimui Černiui – dar vienas aukštojo mokslo diplomas

Dažnai tenka išgirsti apgailestavimų, kad Amerikoje gimusi lietuvių karta yra neveikli, jau išsiliejusi į svetimųjų jūrą. Vienus suviliojo materialinės gėrybės, kiti, nors ir dalyvauja visuomeninėje veikloje, nesireklamuoja. Teisininkas Rimas Černius įrodė, kad galima tyliai dirbti ir, lankant universitetą vakarais, nemažai moksle pasiekti.

Rugpjūčio 26 d. University of Chicago baigimo iškilnių metu Rockefeller koplyčioje teisininkui Rimui Černiui buvo įteiktas dar vienas aukštojo mokslo diplomas – laisvųjų menų ir literatūros magistro laipsnis. Tai neeilinis magistro laipsnis – Rimo diplominis darbas „Vincas Krėve: a Lithuanian Writer In Translation“ tikrai palengvins prieinamumą prie Vinco Krėvės literatūrinės kūrybos amerikiečiams. Rimas kruopščiai į anglų kalbą išvertė Krėvės „Sena pasaka apie narsųjį kunigaikštį Margirį, Punios valdovą“ ir „Pratjekabuddha“. Reikėjo daug atidaus

Rimas Černius.

darbo ir gilinimosi į senovės lietuvių tautosaką, siekiant tiksliai išversti į anglų kalbą gausius malonybinius daiktavardžius. Dar sunkiau buvo visa tai pateikti literatūriniame pavidale. Reikia pasidžiaugti, kad Rimo pasirinkta tema University of Chicago buvo aukštai įvertinta. Manau, ši jo darba būtina išleisti atskira knyga.

Ankstesnes studijas tame pačiame universitete Rimas baigė 1973 m., gavęs bakalauro laipsnį iš filosofijos. 1976 m. University of Chicago apsigynė teisės daktaro laipsnį (J.D.). Be to, 1970 m. Rimas baigė Pedagoginį lituanistikos institutą Čikagoje. Daugelį metų mokytojavo Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje, kur dirbo literatūros dėstytoju. Šiai mokyklai parašė keletą lietuvių kalbos vadovėlių ir pratimų. Nuo 1976 m. iki šių metų Rimas dirbo prokuroru valdiškoje Cook County State's Attorney įstaigoje.

Mane nustebino žinia apie Rimo mokslinį darbą literatūros srityje.

Žinojau, kad vakarais lankydavo kursus universitete, skaitydavo Fiodor Dostojevski ir prancūzų autorius, o kitais vakarais vykdavo į Čikagos simfoninio orkestro koncertus. Galvojau, jog prokuroro darbas – varginantis, tad, norėdamas atitrūkti nuo pilkų kriminalinių teismo bylų, pasinėrė į klasikinę literatūrą ir muziką. Neišsitarė, kad giliau studijuoja Vinčą Krėvę.

Universiteto baigimo šventėje vyravo pakili nuotaika, jaunų studentų veiduose švytėjo pasitikėjimas. Tarp jų stovėjęs Rimas, nors ir sulaukęs vidutinio amžiaus, taip pat džiaugėsi ir šypsojosi. Tikrai nuostabu, kad jis tuos gabumus, kuriuos lavino jaunystėje, panaudojo šią dieną. Džiaugiasi ir Marquette Park bendruomenės nariai, juk Rimas čia lankė pradinę mokyklą. Sveikiname Rimą magistro laipsnio suteikimo proga, linkime jam nepailsti ir toliau dirbti tai, kas miela širdžiai.

Gediminas Indreika

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Mirė etnografas Jonas Balys

A. a. Jonas Balys.
„Draugo“ archyvo nuotr.

Čikaga (BNS) – Jungtinėse Valstijose rugsėjo 9 d. mirė žinomas lietuvių tautosakos tyrinėtojas Jonas Balys. 102 metų J. Balys mirė savo namuose Illinois valstijoje.

J. Balys tarpukariu dėstė Vytau-

to Didžiojo universitete Kaune, po Antrojo pasaulinio karo pasitraukė į Jungtines Valstijas. Jis tyrinėjo tautosakos siužetus, jų geografinį paplitimą, sudarė „Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų katalogą“, lietuvių liaudies baladžių katalogą, parašė tautosakos studijų. Nuo 1951 m. redagavo leidinį „Lietuvių tautosakos lobynas“, 1964–1967 m. vadovavo lituanistikos institutui. Gyvendamas išeivijoje jis aktyviai reiškėsi lietuvių visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Iš viso yra paskelbęs per 600 straipsnių ir parašęs 35 knygas, 1999 m. apdovanotas Gedimino IV laipsnio ordinu.

Užuojautą pareiškusi Seimo pirmininkė Irena Degutienė sakė, kad be J. Balio asmenybės ir jo darbų būtų sunku įsivaizduoti viso praėjusio amžiaus Lietuvos tautosakos tyrinėjimo mokslo raidą.

Baltarusijos piliečiai vizas gaus nemokamai

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Vyriausybė pritarė siūlymui neimti konsulinio mokesčio už prašymų išduoti nacionalines vizas Baltarusijos piliečiams nagrinėjimą. Nacionalinė viza, dar vadinama D kategorijos viza, suteikia teisę užsieniečiui atvykti į Lietuvą ir būti joje ilgiau kaip tris mėnesius. Iki šiol tokios vizos kaina Baltarusijos piliečiams buvo 207 litai.

Pasak užsienio reikalų viceministro Evaldo Ignatavičiaus, viza galės pasinaudoti studentai, dėstytojai, sportininkai, jūreiviai, kiti žmonės, kurie patenka į šias kategorijas. Konsulinio mokesčio atsisakymu siekiama sudaryti galimybes Baltarusijos piliečiams lengviau keliauti, taip pat paskatinti demokratėjimo procesus Baltarusijoje bei stiprinti šios šalies pilietinę visuomenę.

V. Adamkus dalyvavo UNESCO geros valios ambasadorių suvažiavime

Vilnius (ELTA) – Paryžiuje vykusiame kasmetiniame Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) geros valios ambasadorių suvažiavime Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus kalbėjo apie UNESCO pripažįstamas vertybes ir kompetenciją sprendžiant šiandienines problemas, tokias kaip „arabų pavasario“ įvykiai ar etninių ir religinių bendruomenių nesutarimai.

Suvažiavimas buvo skirtas aptarti konfliktus ir nelaimės patyru-

sių regionų problemas, programos „Švietimas visiems“ pasiekimus, jaunimo veiklos ir pilietinio įsipareigojimo svarbą taikai bei dialogui. Suvažiavime dalyvavo 25 geros valios ambasadoriai iš viso pasaulio. Iš viso UNESCO geros valios ambasadorių pasaulyje yra 46. Jais skiriamos įvairios kilmės ir profesijų iškilios asmenybės, garsinančios UNESCO vardą ir siekiančios organizacijos tikslų įgyvendinimo. V. Adamkus UNESCO geros valios ambasadoriumi žinių visuomenei buvo inaugurutas 2003 m.

A. Šleževičiui paskirta valstybinė pensija

Vilnius (ELTA) – Vyriausybė paskyrė valstybinę pensiją buvusiam ministrui pirmininkui Adolfui Šleževičiui. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) siūlė Vyriausybei pensinio amžiaus sulaukusiam buvusiam premjerui, kaip teigiama, itin turtingam verslininkui, nuo rugpjūčio 1 d. skirti pirmo laipsnio valstybinę pensiją, kuri šiuo metu yra

800 litų. Dokumentus, reikalingus A. Šleževičiaus pensijai skirti, SADM pateikė Ministro pirmininko tarnyba. „Tokie yra įstatymo reikalavimai“, – apie sprendimą skirti rentą savo pirmtakui kalbėjo premjeras Andrius Kubilius. Premjero pareigas A. Šleževičius ėjo 1993–1996 m. Jo politinę karjerą sugriovė ne laiku iš banko atsiimtas 135,000 litų indėlis.

Rengiama konsulinė misija į Houston miestą

Čikaga (ELTA) – Užsienio reikalų ministerija kartu su generaliniu konsulatu Čikagoje rugsėjo 29–spalio 2 d. rengia pirmą išvažiuojamąją konsulinio pareigūno misiją į Texas valstijos Houston miestą.

Misijos metu Lietuvos garbės konsulate Houston dirbsiantis konsulinis pareigūnas priims Lietuvos piliečių prašymus dėl pasų keitimo ar išdavimo, civilinės metrikacijos aktų įtraukimo į apskaitą, gyvenamosios vietos deklaravimo. Iš lietuvių kilmės asmenų bus priimami prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo.

Asmenys, pageidaujantys pateikti dokumentus konsului, turi iš anksto registruotis Lietuvos generalinio konsulate Čikagoje.

Išvažiuojamųjų konsulinių misijų organizavimas tapo būtinu, kai nuo 2009 m. birželio 29 d. į Lietuvos pasą pradėta įrašinėti asmens biometrinis duomenis ir pirštų atspaudus. Konsuliniai pareigūnai vyksta į tuos regionus, kur yra didelės lietuvių bendruomenės ir kur nėra Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos. Tai bus ketvirta konsulinė misija šiais metais JAV.

Pasirašytas susitarimas dėl priešraketinio skydo

Bukareštas (BNS) – Washington ir Bukareštas pasirašė susitarimą dėl priešraketinio skydo Rumunijoje. JAV valstybės departamente pasirašyta sutartis numato, kad JAV 2015 m. buvusioje Deveselu karinių oro pajėgų bazėje Pietų Rumunijoje išdėstys iš viso 24 raketas gaudyklės.

Po sutarties pasirašymo JAV prezidentas Barack Obama susitiko pasikalbėti su savo kolega iš Rumunijos Traian Basescu. B. Obama pasveiki-

no svečią su nauja sutartimi ir pabrėžė glaudžią partnerystę tarp abiejų valstybių.

JAV įsitikinimu, planuojama priešraketinė sistema, kuriai priklausys ir raketos gaudyklės, nuo 2018 m. įkuriamos Lenkijoje, padės apsaugoti nuo tokių šalių kaip Iranas keliamos grėsmės. Šis sumanymas griežtos kritikos sulaukė pirmiausia Maskvoje.

J. Tymošenko teismas atidėtas

Vilnius (BNS) – Buvusios Ukrainos ministrės pirmininkės Julija Tymošenko teismas buvo netikėtai atidėtas dviem savaitėms po to, kai JAV ir Europos Sąjunga (ES) pareiškė Viktor Janukovyč susirūpinimą dėl opozicijos vadovės persekiojimo.

J. Tymošenko bylos nagrinėjimas vyksta nuo birželio: ji kaltinama tuo, kad viršijo įgaliojimus, pasirašydama sutartį dėl dujų su Rusija 2009 m. Jeigu buvusi premjerė ir populiari politikė bus pripažinta kalta, jos laukia maždaug 10 metų laisvės atėmimo. V. Janukovyč administracija teigia, kad dėl šio sandorio Ukrainai tenka mokėti pernelyg brangiai už Rusijos dujas. J. Tymošenko atmeta kaltinimą ir vadina procesą politine vendeta. Ukraina, transportuojanti apie 80 proc. Rusijos eksportuojamo kuro per savo teritoriją, nesėkmingai

siekia, kad Rusija padarytų nuolaidų dujoms, ir pagrasino padalyti į dalis savo transportavimo sistemą „Naftogaz“, kad būtų galima panaikinti dešimčiai metų sudarytą sutartį su Rusija. Pastaroji užsistojo buvusią premjerę.

JAV ir ES narės taip pat stojo į J. Tymošenko pusę. Kai kurios ES šalys pagrasino, kad dėl proceso gali būti sustabdyti susitarimai dėl Ukrainos sąjungos su ES ir laisvosios prekybos zonos. Michael Mann, ES užsienio politikos vadovės Catherine Ashton atstovas, sakė, kad C. Ashton ir JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton parašė laišką V. Janukovyč. Diplomatas, susipažinęs su laiško tekstu, sakė, kad ES ir JAV išsipareigojo padėti Ukrainai sukurti stiprią ir klestinčią demokratiją, kur svarbiausia bus įstatymo valdžia.

Atogrąžų audra „Katia“ užgriuvo Airiją ir Britaniją

London (BNS) – Atogrąžų audra „Katia“ trikdė susisiekimą, gadino elektros linijas ir nusinešė vieno žmogaus gyvybę Airijoje ir Didžiojoje Britanijoje, kuriose siautė smarkiausi per pastaruosius 15 metų vėjai. Abiejų šalių meteorologai nurodė, kad vėjo gūsių greitis siekė 125 km per val. Dėl audros, kuri slinkdama per Atlanto vandenyną buvo stiprėjusi iki viesulo, Airijoje, Škotijoje ir šiaurės Anglijoje tapo pavojinga važiuoti automobiliu, plaukti laivu ir net eiti pėsčiomis. Maždaug 10,000 namų ūkių nutrūko elektros tiekimas, buvo atšaukti dauguma keltų reisų tarp Airijos ir D. Britani-

jos, o žvejų laivams, plaukiojantiems Atlanto vandenyne prie Airijos ir Škotijos krantų, nurodyta grįžti į uostus.

Britanijos vyriausybės meteorologijos biuras paragino gyventojus pasiruošti smarkiausiems vėjams nuo 1996 m. spalio, kai per šalį slenkant viesulo „Lili“ pakraščiu žuvo 5 britai, taip pat buvo padaryta žalos už maždaug 150 mln. svarų. Airiją ir D. Britaniją neretai kliudo virš Atlanto vandenyno sudarę viesulai, slenkantys į šiaurės rytus palei Golfo srovę, tačiau jie paprastai jau būna išsikvėpę ir virtę atogrąžų audromis.

A. Lukašenka suteikė malonę dar 11 asmenų

Minskas (BNS) – Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka suteikė malonę dar 11 asmenų, nuteistų už dalyvavimą gruodžio 19 dienos įvykiuose. Tačiau šių 11 asmenų pavardės pranešime nenurodytos.

Anksčiau prezidentas suteikė malonę dar 13 nuteistųjų „gruodžio 19-osios“ byloje. Iš viso šioje byloje buvo nuteistas 41 asmuo, 11 iš jų nebuvo nusiųsti į bausmės atlikimo įstaigas.

SPORTAS

Maskva (ELTA) – Rusijos sostinėje Maskvoje vykstančio pasaulio šiuolaikinės penkiakovės čempionato mišrių komandų estafetės varžybose Lietuvos atstovai Laura Asadauskaitė ir Justinas Kinderis iškovojo bronzos medalius. Nugalėjo Ukrainos duetas – asmeninių varžybų čempionė Viktorija Tereščuk ir Dmitrij Kirpulianski. Jie surinko 6,212 taškų. Sidabras atiteko Rusijos atstovams – Jevdokija Grečičnikova ir Sergej Kariakin. Jie nugalėtojams pralaimėjo 64 taškais.

27-erių metų L. Asadauskaitė ir 24-erių metų J. Kinderis nuo nugalėtojų atsiliko 116 taškų. Ketvirtą vietą užėmė JAV (6,092 tšk.), penktą – Baltarusijos (6,036 tšk.), šeštą – Pietų Korėjos (6,024 tšk.) penkiakovininkai. Varžybose dalyvavo 20 komandų. Kaip žinoma, L. Asadauskaitė bronzos medalį pelnė ir asmeninėse varžybose. Pernai pasaulio čempionato mišrių komandų estafetės varžybose J. Kinderis bronzą iškovojo su Donata Rimšaite, kuri nuo šių metų atstovauja Rusijai.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

LIETUVA

Vyriausybėje devynių verslą prižiūrinčių institucijų vadovai pasirašė dokumentą dėl paramos verslui pirmais jo gyvavimo metais. Pasak ministro pirmininko Andriaus Kubiliaus, toks susitarimas rodys naują etapą valstybės institucijų ir verslo santykiuose ir bus naudingas tiek verslui, tiek valstybės institucijoms. Anot valdžios atstovų, visų pirma mėginama pakeisti valstybės institucijų požiūrį į naujai besikuriantį verslą.

***

Į „Deloitte“ sudarytą didžiausių Rytų ir Vidurio Europos bendrovių sąrašą pirmą kartą pateko „Lukoil Baltija“ ir „Lietuvos geležinkeliai“, o „Lietuvos energija“, „MG Baltic“ ir „Norfos mažmena“ iš sąrašo iškrito. Didžiausia Lietuvos bendrovė „Orlen Lietuva“ iš 24 vietos pakilo į 15-tą. Visame sąrašė vietinio kapitalo bendrovių yra tik 15 proc., vadinasi, Lietuvoje vietinių bendrovių svoris yra didesnis už sąrašo vidurkį.

***

Regionų ligoninės skambina pavojaus varpais – trūksta jaunų medikų. Mažiausiai 30 proc. gydytojų Lietuvoje – pensinio amžiaus. Ligoninės gydytojų trūkumą bando užpildyti rezidentais. Būsimus medikus rajonų ligoninės vilioja apmokėdamos rezidentūros studijas, skirdamos stipendijas. Tuo tarpu rezidentai savo ateities nesieja ne tik su regionais, bet ir su Lietuva.

***

Keturiems Lietuvos miestams Europos vyrų krepšinio čempionatas jau baigėsi. Išlydėjus sportininkus, beliko susitvarkyti ir skaičiuoti pelną, kurį paliko svečių šalių sirgaliai. Deja, skaičiuoti nelabai bus ką. Alytaus, Klaipėdos ir Šiaulių atstovai vienu klausimu buvo vieningi: krepšinio čempionato pradžia verslininkams ir miestams turtų nesukrovė.

UAB „Itero“ kurtą Europos krepšinio čempionato programėlę išmaniesiems telefonams „iPhone“ yra populiariausia šio renginio programėlė „Apple“ programėlių parduotuvėje. Programėlė „Eurobasket 2011 Live“ leidžia sekti čempionato eigą, rezultatus, kitus rungtynių ir krepšininkų rodiklius. 17-oje šalių ji patenka į pirmą penketuką sporto kategorijoje. Daugiausia šią programėlę siunčiasi tų valstybių gyventojai, kurios dalyvauja Europos krepšinio čempionate. Tarp jų – lietuviai, ispanai, makedonai, slovėnai ir kroatai. Vienos programėlės kaina siekia 2 JAV dol. Teigiama, kad į programėlės kūrimą bendrovė investavo 50,000 Lt.

Beveik prieš pustrėčių metų sostinėje pastatyti greičio matuokliai į pasivažinėti su vėjeliu mėgstančius vairuotojus „žiūrėjo“ labai atlaidžiai. Ne vienas greitį viršijęs, net ir palydėtas blykstelėjimo, pažeidėjas žinojo, kad dėl bausmės nėra ko jaudintis. Tačiau padėtis pasikeitė šių metų rugpjūčio 19 d. Nuo tada greičio mėgėjų nuotraukos vėl ėmė gulti ant policininkų stalo, o pranešimai apie padarytus pažeidimus jau pasiekė pirmuosius prasizengėlius. Pareigūnai daro išvadą, kad mūsų tautiečiai mėgsta pažeidinėti taisykles ir negali būti neprižiūrimi. Šiuo metu sostinės gatvėse yra 49 greičio matuokliai, o visoje šalyje – beveik 180.

***

Latvijos oro bendrovė „airBaltic“ atšaukė kelis savo skrydžius iš Rygos į Vilnių, Taliną, Briuselį, Berlyną ir Stokholmą. Oro bendrovė nepaaiškino, kodėl taip padaryta, taip pat nėra žinių apie artimiausius įmonės planus, praneša Latvijos žiniasklaida. „airBaltic“ sprendimo priežasčių nepaaiškino ir savo darbuotojams. Rygos oro uostas dirba sustiprintu režimu, kad išvengtų netvarkos.

***

Užsienio reikalų ministerija (URM) paneigė žiniasklaidoje pasirodžiusias žinia, kad Lietuva ir kitos Rytų Europos šalys svarsto galimybę rengti referendumus dėl narystės euro zonoje. Naujienų agentūra AFP pranešė, kad 7 euro zonai nepriklausančios Rytų Europos šalys išpėjo, jog gali surengti naujus referendumus dėl narystės sąjungoje, jei bus pakeistos sutartys, siekiant sukurti glaudesnę euro zonos fiskalinę sąjungą. Agentūra citavo diplomatinis šaltinius, esą Lietuva, Bulgarija, Čekija, Vengrija, Latvija, Lenkija ir Rumunija, kurios prisijungė prie ES 2004–2007 m., sunerimusios dėl išipareigojimo įvesti eurą pagal jų susitarimo sąlygas. Lietuvos Vyriausybė tikisi, kad eurą Lietuva galės įsivesti 2014 m.

***

Bronislovas Lubys, susivienijimo „Achemos grupė“ vadovas, paskelbė statysiąs nuosavą suskystintų dujų terminalą Klaipėdos uoste, už kelių šimtų metrų nuo salos, kur kitą dujų terminalą statyti yra numaciusi Lietuvos Vyriausybė. Uosto vadovas Eugenijus Gentvilas sakė, kad uosto direkcija prieštarautų, jog dujų terminalas būtų statomas Smeltės pusiasalyje. Anksčiau skelbta, kad negalutinė Vyriausybės planuojamo projekto Kiaulės nugaroje kaina – apie 690,6 mln. Lt. Terminalą planuojama pastatyti 2014 m.

PASAULIS

***

Vokietija ir Nyderlandai pagrasi- no sustabdyti išmokas Graikijai, jeigu ši nevykdys paskolos sąlygų. Vokietijos finansų ministras Wolfgang Schauble teigia, kad Graikija negaus daugiau pinigų tol, kol neįvykdys savo pažadų. Šis Vokietijos finansų ministro teiginys buvo suprastas kaip grasinimas pašalinti Graikiją iš euro zonos, tačiau teisiškai tai neįmanoma. Nyderlandų finansų ministras Jan Kees de Jager teigia, kad jo šalis neprisidės prie tolimesnių išmokų Graikijai, nebent jos ketinimus iš anksto palaimins Europos Sąjunga (ES) ir Tarptautinis valiutos fondas (TVF). Šių institucijų atstovai praėjusią savaitę netikėtai išvyko iš Atėnų žlugus deryboms.

***

Tarptautinė technologijų bendrovė „Pegasus Global Holding“ New Mexico (JAV) valstijos dykumose planuoja statyti apie 350,000 gyventojų skirtą, tačiau negyvenamą miestą. Jis būtų skirtas naujų technologijų bandymams. „The Center“ pavadintame 52 kv. km mieste būtų bandomi tokie sprendimai kaip pažangios eis- mo valdymo sistemos, išmanieji elek- tros perdavimo tinklai, skaitmeninis saugumas ir naujos kartos bevielio ryšio tinklai. Į projektą planuojama investuoti apie 200 mln. JAV dol. Nors jau užsimenama apie projekto įgyvendinimą 2014 m., „Pegasus“ vis dar atlieka tokio miesto galimybių studiją.

***

Interneto paieškos bendrovė „Google“ praneša pernai suvartojusi 2,26 mln. megavatvalandžių (MWh) elektros energijos. Didžiąją dalį jos „surijo“ milžiniški bendrovės duomenų centrai ir serveriai. Toks skaičius reiškia, kad jei „Google“ elektros sąnaudos būtų tolygios, bendrovei reikėtų nuolatinio 258 MW įvado. Tai prilygtų pusei vidutinės elektrinės galios. Be elektros sąnaudų, „Google“ atskleidė ir savo „anglies dvideginio pėdsaką“, kuris pernai siekė 1,46 mln. tonų. Komentuojama, kad paviešindama šiuos duomenis bendrovė rodo susirūpinimą interneto įtaka klimatui ir jo atšilimui.

***

Per pirmą šių metų pusmetį pasaulinis turizmas išaugo beveik 5 proc., o atvykimų skaičius pasiekė rekordinius 440 mln. Šie Pasaulio turizmo organizacijos (WTO) duomenys rodo, kad „nepaisant daugybės iššūkių, tarptautinis turizmas ir toliau tvirtai grįžta prie augimo, prasi- dėjusio 2010 m.“, ataskaitoje pažy- mėjo Jungtinių Tautų agentūra. Turizmo pakilimo po ekonominės krizės varomoji jėga – besivystančios šalys. Jų nacionaliniai turizmo sek- toriai augo 4,8 proc. Artimuosiuose Rytuose pastebėtas 11 proc. kritimas, Šiaurės Afrikoje, nukentėjusiose per „Arabų pavasario“ neramumus, jis siekė 13 proc. Per tą patį pusmetį Užsachario Afrikoje turizmo sektorius išlaikė „tvirtas pozicijas“, augdamas 9 proc. Azija ir Ramiojo vandenyno regionas augo palyginti lėčiau – 5 proc., tačiau pernai augimas čia buvo labai didelis – 13 proc.

***

Pasaulio centrinių bankų atstovai pareiškė, kad nors pasaulio ekonomi- kos augimas lėtėja, jie nemano, kad jai gresia nauja krizė, tačiau yra pasiren- gę padėti bankams, jeigu to prireiks. Centrinių bankų atstovų susitikimo metu Europos centrinio banko (ECB) prezidentas Jean Claude Trichet pažy- mėjo, kad besivystančių ekonomikų augimas, nors ir nežymiai, bet sulėtė- jo, tačiau, anot jo, centriniai bankai ne- mano, kad išsivysčiusių ekonomikų augimas „priartės prie nulio“. ECB va- dovas taip pat pridūrė, kad skolose skendinčios valstybės turi greitai su- stiprėti ir suteikti rinkoms daugiau optimizmo.

***

Stambiausi Europos bankai nuo 2011 m. vidurio paskelbė apie savo pla- nus panaikinti 70,000 darbo vietų. Pa- lyginimui, Jungtinėse Valstijose buvo paskelbta apie 42,000 bankininkų atlei- dimą. Tarp Europos bankų, kurie pas- kelbė apie darbuotojų atleidimus, bu- vo Šveicarijos bankai UBS ir „Credit Suisse Group“, taip pat britų „HSBC Holdings“, „Royal Bank of Scotland Group“ ir „Barclays“. Be to, apie keti- nimą gerokai sumažinti išlaidas pas- kelbė ir Prancūzijos „Societe Genera- le“. Į JAV skelbtus tokius duomenis neįtraukti banko „Bank of America“ duomenys – viena stambiausių JAV fi- nansinių organizacijų ketina panai- kinti per 30,000 darbo vietų. Bankai priversti atleidinėti darbuotojus, nes baiminasi antros finansų krizės ban- gos ir taip tikisi sumažinti išlaidas.

***

Didžiausias Lenkijos naftos susivienijimas „PKN Orlen“ susitarė su Kanados bendrove „EnCana“ dėl bendro skalūnų dujų žvalgyimo ir ga- vybos JAV, teigia Lenkijos dienraštis „Rzeczpospolita“. Dienraščio teigi- mu, „PKN Orlen“ taps Kanados įmo- nės valdomų skalūnų dujų telkinių JAV dalininke. Už tai lenkai kana- diečiams sutiko atiduoti dalį savo ga- vybos koncesijų Liublino apylinkėse. Taip Lenkijos bendrovei pirmą kartą istorijoje atsivers durys į JAV gamti- nių išteklių telkinius. Be to, „EnCa- na“ pasidalins su lenkais investicinę riziką. Kanadiečiai sutiko padengti didžiąją žvalgybos darbų kainos dalį. Planuojama, kad skalūnų dujų paieš- kas Amerikoje „PKN Orlen“ pradės šį rudenį.

Priimant Šiaulių universiteto delegaciją (iš k.): prof. S. Tumėnas, Kent lituanistinės programos pirmininkas dr. Viktoras Stankus, JAV LB Cleveland apylinkės vicepirmininkė tarptautiniams reikalams Jurgita Dicevičienė, Regina Lauruškienė ir Šiaulių universiteto rektorius dr. Vidas Lauruška.

Šiaulių ir Kent State universitetų draugystė

Atkelta iš 5 psl. beisbolo (Amerikos „demokratiškiausio“ sporto) varžybas. Ložę tam vakarui padovanojo „Indians“ savininkas Lawrence J. Dolan, o vaišėmis ir bilietais pasirūpino KSU dekanas dr. Moerland ir direktorė S. Morgan.

Antradienį nuo nakvynės vietos pėstute ėjome į Western Reserve Historical Society, kur kolekcijų viceprezidentas dr. John Grabowski, žydų istorijos kuratorius dr. Sean Martin mielai leido apžiūrėti lietuviškus archyvus. Vėliau dalyvavome KSU Outreach programos direktorės Morgan ir WRHS bendromis jėgomis surengtoje dr. Tumėno paskaitoje apie lietuviškų archyvų KSU ir WRHS (nors ir mažesnės apimties) svarbą lietuviams. Prof. Tumėną WRHS direktoriams, nariams ir plačiai visumenei pristatė dr. Martin.

Trečiadienį KSU vyko delegacijos iš Šiaulių pasitarimai su KSU prezidentu Lefton, su visuomenės sveikatos, mokslo ir meno, verslo, technologijos ir bibliotekos skyrių dekanais, su Office of International Affairs vadove Mary Ann Saunders ir NATO instituto vadovu. Susipažinta su Lituanistinės programos studentų prižiūrėtoja dr. Pamela Tontodonata.

Ketvirtadienį KSU bibliotekos Archyvų kambaryje vyko KSU-ŠU bendradarbiavimo sutarties pasirašymas. Po pasirašymo vyriausioji archyvistė Cara Gilgenbach ir bibliotekininkė Amanda Faehnel ŠU delegacijai aprodė lietuviškus archyvus.

Vakare Lietuvių namuose Cleveland vyko atsisveikinimas su ŠU delegacija. Lietuvių radijas „Šiaurinis krantas“ įrašė pokalbį su delegacija, dr. Stankumi, KSU Outreach programos direktore Morgan. Įdomiu sutapimu radijo programoje dalyvavo ir Šiaulių roko grupė „Vairas“, pirmoji muzikos grupė iš Lietuvos, patekusi į Cleveland Rock and Roll Hall of Fame and Museum archyvus.

...

Ryšys tarp Cleveland ir Šiaulių ne tik egzistuoja, bet ir yra glaudus. Amerikos gyventojai kasdien naudoja grakštų Lincoln centą, kurį suprojektavo, nukaldino šiaurietis David Victor Brenner (Baranauskas). Garsus Šiaulių pilietis dr. Jonas Šliūpas darbavosi lietuvių aruoduose JAV ir Lietuvoje. Dr. Tumėnas po 1990 m.

Lietuvos išsilaisvinimo netrukus į KSU atvežė ansamblį „Saulė“, norėdamas pareklamuoti lietuvių folklorą, atkreipti dėmesį į Kent Lituanistinę programą.

Kent yra garsus NATO institutas, daugelį metų rengęs NATO žinovų konferencijas, išleidęs tų konferencijų paskaitų leidinius, knygas. Būtų natūralu NATO studijų programą įsteigti ŠU bendradarbiaujant su KSU, nes Šiauliuose yra įsikūrusi NATO bazė.

Miestus jungia abiejuose juose įkurti grafiko Kizevičiaus meno centrai.

Reikšminga yra ir KSU įtaka Cleveland miesto Šiaurės rytų Ohio istoriniam Western Reserve. Dr. Laurušką sudomino Cleveland miesto centre, Playhouse Square teatrų rajone, įsikūręs KSU architektūros, urbanistikos ir dizaino fakultetas (KSU Cleveland Urban Design Collaborative), padedantis Cleveland ir Šiaurės rytų Ohio su statybos ir architektūros projektais. ŠU rektorius užsiminė, jog šio fakulteto studentai galėtų Šiauliams sukurti, pvz., Šiaulių oro uosto projektą.

Ir KSU medicinos fakulteto patirtis išeitų į naudą Šiauliams, ŠU ir Cleveland. Visai prie Kent, Rootstown, kur saugomi specialūs archyvai, yra jungtinė KSU, Akron University, Cleveland State University ir Youngstown University medicinos mokykla Northeast Ohio College of Medicine (NEOCOM).

Northeast Ohio Research Education Medical Alliance (NEOREMA), kuri globoja KSU Outreach programos direktorė Morgan, pritraukė apylinkių gimnazistus susipažinti su medicinos mokslų šakomis, stažuojantis Cleveland Clinic. Šioje liginėje praktika atliko Kent Lituanistinės stipendijos doktorantė audiologijos srityje (klausos moksle) Kristina Petraitytė.

Kultūros srityje KSU bendradarbiauja su Cleveland Karamu House teatru, seniausiai veikiančiu daugia-kultūriniu teatru Amerikoje, garsiojo poeto, dramaturgo Langston Hughes kultūrine dirbtuve.

KSU bibliotekos dekanas prof. dr. James K. Bracken, KSU Outreach programos direktorė Morgan ir dr. Stankus tariasi, kaip galima būtų plėsti lietuviškus archyvus KSU, skaitmeninti svarbius lietuviams dokumentus, lietuviškus archyvus,

PLB Lituanistikos katedra

Atkelta iš 2 psl.

Peršasi klausimas, kodėl sutartis buvo surašyta būtent taip, kaip yra patogiau universitetui. Liūdna, bet dirbdamas universitete supratau, kad net ir tokią universitetui palankią sutartį buvo nelengva pasirašyti, universitete būta reikšmingų balsų, pasisakiusių prieš Lituanistikos katedros steigimą net ir su 600,000 dolerių dovana. Kelta klausimų, kodėl būtent Lituanistikos katedra turi būti pirmoji universitete įsteigta išorės lėšomis. Iš universiteto pusės visų pirma serbai profesoriai Moravcevič ir Sljivic-Simsic, iš esmės rėmę mūsų katedros idėją, nugalėjo kitokias nuomones ir atvedė universitetą prie sutarties pasirašymo stalo.

Ieškojau UIC žmonių, kuriems rūpėtų lituanistikos lygmens atkūrimas. Pasikeitė dekanas, dabar laikinai dekanu pareigas eina latvių kilmės prof. Astrida Tantillo; mūsų Kalbų ir literatūrų mokyklos direktorė laikinai yra prof. Rosilie Hernández, o Slavų ir baltų kalbų ir literatūrų skyriaus vadovas yra iš Lenkijos pakviestas prof. Michał Markowski. Tačiau neradau tokių, kurie manytų esant reikala ar bent galimybę atkurti aukštąsias lituanistikos studijas UIC.

Ieškojau kitų žmonių patarimų ir paramos. Tariausi su Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus patarėjais. Lietuvos Respub-

likos Seimo švietimo mokslo komiteto posėdyje taip pat svarstyta, kaip pagelbėti mūsų programoms (bet į raštą UIC, kviečiantį ieškoti bendradarbiavimo kelių, Seimo komitetas gavo dekanu McBride atsakymą, kad esant krizei universitetas negali išlaikyti mažiau nei 10 studentų turinčių kursų; kitaip sakant, dekanas nematė reikalo ieškoti bendradarbiavimo formų). Tarėmės su Stasiu Bačkaičiu, kuris kėlė mintį steigti lituanistikos studijas prie Lituanistikos studijų ir tyrimų centro Čikagoje. Tai įdomi mintis, bet tam turbūt reikėtų atsiimti, kaip kad buvęs dekanas užsiminė, katedros steigimo lėšas iš UIC. Bet nors ir nesu teisininkas, nemanau, kad vienašališkai padovanotos lėšos UIC (sutartis dėl katedros ir yra lėšų dovanojimo sutartis) būtų nors kiek pavaldžios išejui ar ateisiančiam dekanui, kad jis galėtų elgtis su lietuvių dovana kaip tinkamas. Jokių galimybių susigrąžinti lėšas sutartyje nenumatyta.

Šiandien iš pokalbių universitete aiškėja, kad, norint atkurti Lituanistikos katedros aukštesnio lygmens programas, universitetui turėtų vėl padovanoti ženklią pinigų sumą, t. y. įsteigti antrą lituanistikos profesūrą (vieno profesoriaus, universiteto nuomone, nepakanka), ir surasti papildomų ženklių lėšų studentų stipendijoms.

Prof. Giedrius Subačius – PLB Lituanistikos katedros UIC vedėjas.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

* **Moteris** ieško senų žmonių, vaikų, ligonių, priežiūros darbo ne toliau kaip 15 mylių nuo Lemont, IL. Tel. 815-603-9052.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Dovanojame** dvi pušaites (5 ir 6 pėdų). Turite patys išsikasti. Tel. 847-395-4595.

* **Vyras su žmona** arba po vieną ieško senelių priežiūros darbo naktimis arba nepilną savaitę. Dokumentai, rekomendacijos, automobilis. Tel. 773-610-5413.

SIŪLO DARBĄ

Immediate positions available: excellent pay & benefits!!! Established Skokie Moving company looking for assistant managers.

Call Jacob 847-980-0906.

Victor Lapatinskas, gyvenantis **Seattle, WA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Romas Ankaitis, gyvenantis **Walnut Creek, CA**, pratęsdamas metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščio išlaidoms sumažinti 60 dol. Labai ačiū, kad mus skaitote ir remiate.

Aldona Cinga, gyvenanti **Los Angeles, CA**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 60 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Vladas Plečkaitis, gyvenantis **Richmond Heights, OH**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Tariaime nuoširdų ačiū.

juos išsaugant ir padarant prieinamus pasauliui.

Šis projektas, kaip ir visa Kent Lituanistinė programa, prisidėjusi finansiškai (apie 50 proc.), remiant ŠU ir KSU bendradarbiavimą, tikrai turėtų susilaukti lietuvių visuomenės dėmesio ir paramos. Norintys padėti gali aukoti: Kent Lithuanian Program # 20079, TAX ID #34-6576307; Dean, College of Arts and Sciences,

104 Bowman Hall, Kent State University, P.O. Box 5190, Kent, Ohio 44242-0001 (aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių). Savo auka paremsite tolimesnį ŠU ir KSU bendradarbiavimą, o taip pat ir lituanistiką ir apskritai mokslą abiejose Atlanto pusėse.

Dr. Viktoras Stankus – Kent Lituanistinės programos pirmininkas.

Be palapinės – į Harry Potter parką

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ
Nr. 5

Daugiau nei pusė susirinkusių – su kostiumais, kurie atspindi knygo-se aprašytą gyvenimą, jų apsirengimą, uniformas. Prisiyriau prie registracijos stalo. Gavau numerį 267, pagal kurį stosis į eilę pirkti knygos. Gavau ir porą juodų akinių rėmų, kuriuos užsidėjusi pasidariau panaši į Harry Potter.

Vidurnaktis greit artėjo. Raganišku apsiaustu ir smailia kepure apsivilkusi moteris atsistojo ant prekystalio ir pakartojo nurodymus: knygas pradės pardavinėti virdurnaktį, visi pagal gautus numerius turite stoti į eiles, numatoma per pusvalandį parduoti penkiasdešimt knygų, parduotuvė neužsidarys, kol visi pirkėjai nebus aptarnauti. Pas- kutines dešimt sekundžių visi kartu garsiai atskaičiavome. Tada „raga- na” nušoko nuo prekystalio, ir pre- kyba prasidėjo. Įdomu buvo stebėti, kaip susidarė eilės, raitėsi po visą parduotuvę, pagalbininkai tikrino numerius. Užteko. Nebuvome linku- sios dar dvi ar daugiau valandas lauk- ti. Grįžome namo, pamiegojusi kitą rytą atvykau ir knygą nusipirkau.

Šį spektaklį galima padauginti bent tūkstantį kartų, norint suvokti, kas vyksta laukiant naujos „Harry Potter” knygos pasirodymo. Ameri- koje jaunimas tikrai valandas laukia, vaikučiai bando neužmigti, laukda- mi vidurnakčio. Apskaičiuota, kad pasirodžius ketvirtai knygai „Goblet of Fire”, nemiegoję vaikai Ameri- koje sulaukė vidurnakčio ir nupirko net 3.8 milijonus egzempliorių.

Ocala ir Orlando bazilika

Šeštadienio rytą Ocala, Paddock Mall, vaikų diena „Hands are not for

Hurting Expo”. Buvo įdomu stebėti vaikų užsiėmimus, pasirinkti litera- tūros, kuri kaip tik atkreipia dėmesį į vaikų smurtavimą, kur kreiptis pagalbos. Buvo ir traukinukas, kuris vaikus vežiojo po turgavietę.

Užkandę nuvykome pas draugus, kurių seniai nematėme. Smagiai pabendraavę, kitą rytą atsisveikinome su draugais ir pasukome į Orlando. Ryto tikslas – pasiekti baziliką „Ma- rija, visatos karalienė” vardu. Nusta- tėme GPS ir keliavome toliau. Priar- tėjus prie miesto tikrai buvo sudėtin- ga susigaudyti ir tik mūsų GPS rei- kalą išgelbėjo. Jau truputį vėlavome, kai pasukome į reikiamą gatvę. Kelio – dar beveik mylia, o čia didžiausias susigrūdimas. Slenkame po truputį, nes čia yra ir kitų įdomybių, ne tik mūsų tikslas. Pagaliau išgirdome „tikslas pasiektas”, pasukome pagal nuorodą į dešinę ir... įvažiavome į didžiulį apsipirkimo centrą. Šiaip taip išsikrapštėme iš ten, grįžome į pagrindinę gatvę, suradome įvažiavi- mą į bazilikos rajoną. Jau saulutė smagiai šildo, arti 90 laipsnių, džiau- gėmės radę vietą automobiliui pavė- syje pasistatyti. Einame į bažnyčią, nors gerokai vėluojame. Pasisekė, pamokslas buvo dar tik įpusėjęs. Vi- duje – žmonių susakimšai. Gale jau dviguba eilė stovi. Paeinu šonu, iš- žiūriu, yra vietos viename suole. At- sisėdau ir bandau Romualdo dėmesį atkreipti, nes ten dar dviem vietos yra. Pagaliau jis pastebėjo ir atėjo. Kiek apsidairiusi, pamačiau, kad ir kituose suoluose vietų yra. Tikrai ba- zilikos pagalbininkai savo pareigų neatlieka, nepatikrina, kur kiek lais- vų vietų suoluose liko, nes tėvai su mažais vaikais ant rankų stovi per visas Mišias. **Bus daugiau.**

Bazilikos pagrindinis altorius.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame

2011 m. birželio, liepos, rugpjūčio mėn. Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo

\$25,745.00 suma!

Remkime Lietuvių Fondą ir išsaugokime lietuviybę ateinančioms kartoms!

Mūsų tauta – mūsų ateitis.
LF Vadovybė

- \$10.00** Povilanskas, Tomas, IL (\$10); Račkienė, Dalia, MI (\$10); Venckus, Stasys ir Ona, MA (\$70).
- \$15.00** de Sa Pereira, Moacir, MA (\$130).
- \$20.00** Lukas, Rimas J. ir Brigid, NJ (\$20); Morkevičiūtė, Rasa, MA (\$360); Rymas, Stanley J., IL (\$80); Vengianskas, Emilija B., MI (\$110).
- \$25.00** Gierštikas, Nijolė M., IL (\$35); Jazbutis, Thomas ir Marija, CO (\$110); Kaunelis, Saulius ir Diane, MI (\$140); Zeikus, Edmundas, WA (\$50).
- \$30.00** Kuolas, Augis, WA (\$250); Savickienė, Daiva, CA (\$350).
- \$40.00** Velo Berkovic, Nicolas, (\$200).
- \$50.00** Ambrose, Marius, MD (\$1,000); Bičkienė, Alina, IL (\$150); Bileris, Kęstutis J., NY (\$800); Bitėnas, Rimantas ir Dalia, NY (\$350); Gvidas, Jurgita, IL (\$400); Klosis, Walter, NY (\$1,965); Laučius, Henrikas ir Ilona, MI (\$890); Pauliukonis, Alfonsas A., NY (\$150); Ražauskas, Rožė, MI (\$640); Sutkus, Ada, IN (\$5,085).
- \$100.00** Amerikos lietuvių kultūros archyvas (ALKA), CT (\$100); Avižonis, Liuda, UT (\$1,200); Bernotienė, Birutė, CT (\$600); Bubnys, Edvardas ir Dalia, RI (\$400); Ciplijauskaitė, Birutė, WI (\$1,050); JAV LB Švietimo Taryba, , MA (\$1,350); Kriaučiūnas, Dr. Romualdas, MI (\$3,000); Baltimorės lietuvių namai, MD (\$300); Liubinskas, Juozas Jr. ir Daila, IL (\$1,750); Mikalauskas, Mary Agnes, OH (\$100); Praitis, Algis, NE (\$600); Saulis, Algirdas ir Aušra, IL (\$3,600); Šukys, Zenonas, IL (\$300); Udrys, Narimantas V. ir Janina, MI (\$875); Vaitkus, Rita A., OH (\$320); Vasys, Dalius F., IL (\$1,650); Vertelkaitė, Agnė, IL (\$300).
- \$125.00** Černiūtė, Marytė, IL (\$160).
- \$150.00** Dundzila, Antanas, FL (\$2,000).
- \$200.00** Cidzikaitė, Dalia, IL (\$965); Čyvas, kun. Matthew, FL (\$5,300); Lapatinskas, Vytautas, WA (\$3,800); Treška Jr., Jonas, MI (\$500).
- \$215.00** Kamantas, Vytautas ir Gražina, MI (\$4,115).
- \$300.00** Astras, G. Alberta, CA (\$720); Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$5,600).
- \$330.00** Griškelis, Rimantas ir Regina, IL (\$3,500).
- \$1,000.00** Barzdukas, Arvydas ir Daiva, VA (\$1,400).
- \$20,000.00** Bartkus, Danguolė, IN (EUGENIAUS A. BARTKAUS ATMINIMO FONDAS).

(Skliausteliuose – iš viso įnešta į LF asmeninę narystę)

Atminimo įnašais pagerbti ir įamžinti Lietuvių Fonde:
a.a. Eugenijus A. Bartkus (IN); a.a. Antanina Dagienė (IN); a.a. Bronė Kuodienė (MA);
a.a. John Mindaugas Rinkus (OH); a.a. Alė Santvarienė (MA); a.a. Adelė Žygas (MI).

Įsteigtas naujas specialios paskirties fondas Lietuvių Fondo ribose:
EUGENIAUS A. BARTKAUS ATMINIMO FONDAS: inžinerijos mokslams universitetuose.

LF narystė padovanota: Pauliui Vertelkai gimtadienio proga.

Š. m. birželio, liepos, rugpjūčio mėn. LF gretas papildė 14 naujų narių bei kandidatų
(patvirtintą sąrašą pateiksime sekančiame LF pranešime).

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
  - Pažymėkite svarbias progas LF įnašais - gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedības, jubiliejus.
  - Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
  - Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.
- Priimame kreditines korteles**

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION
Fed. ID# 36-6118312

14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 – admin@lithfund.org – www.lithuanianfoundation.org

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija
yra apsaugota
Nekilnojamu
Turtu.

REALTY A&I INVESTMENTS
Dėl smulkesnės informacijos skambinkite
tel. 630-965-6608

Investuojate ne daugiau
kaip 65–70 proc. visos
turto vertės.

Ilgametė patirtis ir
daug laimingų klientų.

VYRAMS

Paruošė Dainius Darbutas • El. paštas: dainius70@gmail.com

Rugsėjis, kaip ten bebūtų – puikus metas. Naktimis vėsu, dienomis šilta, ryškesnės žvaigždės, sodresnė ryto rasa, lietus dažniau nuplauna dulkes nuo gatvių, o gaivesnis oras įneša šviežesnių minčių į mūsų gyvenimus. Vaikams – atostogų pabaiga, tėvams – naujų rūpesčių pradžia. Kitiems – niekas nesikeičia. Ir labai gaila, kad nesikeičia. Kiek pamenu, nuo vaikystės rugsėjis visada siejosi su rugsėjo 1-ąja – mokslo metų pradžia. Ir ne tik mokslo, bet ir kažko naujo pradžia. Naujų draugų, mokytojų, aplinkos, režimo, gyvenimo būdo ir t. t. Kaip pabudimas iš atostogų, atsipalaidavimo laikas ir perėjimas į aktyvų laiką.

Dažnai, pasikeitus aplinkybėms, keičiasi ir mūsų vidinis pasaulėlis, atsiranda nauji rūpesčiai, išipareigojimai, naujo pažinimas. Pasaulis didelis, o kartu ir toks mažas. Dažnai atrodo, kad viską žinome ir mokame, kad esame tokie protingi ir išmintingi, o kartais atsitinka taip, kad net nesudėtingoje situacijoje pasijaučiame bejėgiais ir nieko neišmanančiais. Ir vis tiek mokomės. Visą gyvenimą mokomės. Gerai, jei pavyksta pasimokyti iš savo klaidų, o dar geriau – ir iš svetimų. Kartais pasižiūriu į gyvūnų elgesį ir matau, kad jie net ir be jokių mokslų moka ir žino, kaip elgtis bet kokiomis, net neįprastomis aplinkybėmis. Supykę tuoj atleidžia – jokio skausmo, pavydo ar neapykantos. Atrodo taip sudėtinga, o kartu – ir taip paprasta. Tad, nieko nelaukę, rudens lietumi nuplaukime dulkes ir nešvarumus nuo savo santykių su draugais, pažįstamais, artimaisiais. Pamirškime nuoskaudas, nusivylimus, išmokime paprastumo, nuoširdumo, atlaidumo. Teįneša rugsėjis šviežio ir gaivaus oro į visų mūsų gyvenimus.

Dainius Darbutas

Hibridinis „Fisker Karma“ išriedėjo į gatves

„Fisker“ automobilių gamintojas pagaliau išleido pirmą savo hibridinį modelį į prekybą. „Karma“ galima išsigyti jau nuo praėjusio mėnesio.

„Fisker Karma“.

Santa Monica įsikūrusi „Fisker“ atstovybė paskolino vieną tokį modelį profesionaliam vairuotojui, kuris su malonumu riedėdamas Los Angeles gatvėmis pasakojo įdomius faktus apie hibridinį „Karma“.

Šio automobilio ratus suka du galingi elektriniai varikliai. Bendras jų pajėgumas siekia 408 arklio galių (AG) ir sunkiai suvokiamus 1,300 Nm. Nuo 0 iki 62 M/h „Fisker“ išibėgėja per 5,9 sekundės, tačiau di-

džiausias šio automobilio greitis siekia tik 125 M/h.

Vien elektriniu režimu „Fisker Karma“ gali įveikti 50 mylių atstumą, tačiau gamintojams tai pasirodė per mažai, todėl jie sumontavo 2 litrų benzininį agregatą su turbininiu kompresoriumi, kuris krauna ličiojonų baterijas. Vážiuojant hibridiniu režimu (kuomet dirba ir elektrinis, ir benzininis variklis), automobilis galėtų įveikti 300 mylias, o vidutinės degalų sąnaudos siektų tik 0,63 galono/62 mylioms.

Tačiau išsigijus tokį „superhibridą“, kišenėse gali imti švilpauti vėjai, nes jų kainos, priklausomai nuo įrangos, svyruoja nuo 112,000 dolerių iki 140,000 dol., o tai – gana brangu, žinant, jog ne ką mažiau egzotiškas „Tesla Model S“ Amerikoje kainuos nuo 60,000 dol. iki 78,000 dolerių. Tai dar ne viskas: vien elektra varoma brangiausia „Model S“ versija vienu įkrovimu galės įveikti tokį patį atstumą (300 mylias).

„Mazda“ paskelbė apie 2012 m. CX-5

Japonų automobilių gamintojas parodė naujojo „parketinio visureigio“, arba kitaip, „krossoverio“ CX-5 nuotraukas. Ne paslaptis – šis modelis yra pirmasis ateinančios „Mazda“ kartos automobilis.

Naujieji „Mazda“ modeliai bus atšviežinti iš visų pusių: gamintojas jiems sukūrė ne tik naują išorę, bet ir naujas važiuokles, variklius, transmisijas.

Naujoji „Mazda CX-5“.

Šį CX-5 bus galima pamatyti Frankfurt (Vokietija) automobilių parodoje nuo rugsėjo 15 dienos. Tai – pirmas modelis, kurtas pagal „Skyactiv technology“ technologiją ir naują šūkį „KODO – Soul of Motion“. Tikriausiai jau matėte itin gražius „Mazda Shinari“ bei „Minagi“.

Visi naujos kartos modeliai pasižymi ekspresyviu priekiu, dinamišku bei energingu stiliumi ir, be abejo, veržlumu.

Gamintojas į naujuosiuos CX-5 įdės 2,0 litrų benzininius ir 2,2 litro dyzelinius variklius. Pastarieji turės dvi versijas: įprastinę („Standard Power“) ir galingesnę („High Power“). Šie varikliai pasižymės rekordiniu 14.0:1 suspaudimo laipsniu, kuris suteiks jiems kuo didesnę galin-gumą. Negana to, „Mazda“ pasirūpino, kad dyzeliniai CX-5 būtų kuo ekologiškesni – milžiniškos inžinie-rių pastangos leido pasiekti mažą, 120 g/km CO2 emisiją.

Frankfurt automobilių parodoje kartu su šiuo modeliu pasirodys ir atnaujintas „Mazda 3“. Smulkios šio itin populiaraus modelio detalės vis dar išlieka paslapyje, tačiau „Mazda“ teigia, jog šis automobilis su užpakalinėmis į viršų atsidarančiomis durimis (angl. hatchback) bus draugiškesnis aplinkai, smagesnis varuoti, sportiškas ir stabilus, o svarbiausia – kokybiškas.

Išrasto „sintetinio benzino“ kaina – 32 centai už litrą

Įprastiems automobilių varikliams tinkami degalai į aplinką neišmeta šiltnamio dujų, o jų numatoma kaina – apie 32 centai už litrą. Pradėti pardavimus degalinėse tikimasi per artimiausius trejus arba penkerius metus.

Ketverius metus slaptai dirbę britų mokslininkai iš Rutherford Appleton laboratorijos, University of Oxford ir London University savaip perrašė vandenilinio kuro, kuris tiks įprastų automobilių dabartiniais varikliams, „receptą“.

Kadangi naujų degalų pagrindas yra vandenilis, o ne anglis, degdami jie nesukurs jokių kenksmingų emisijų, nors paties vandenilio gavyba su nulinėmis emisijomis nesusijęs. Pirmieji šių degalų bandymai kelyje turi įvykti kitais metais ir, jei viskas pavyks gerai, degalinėse jie, teigiam, gali atsirasti per trejetą – penketą metų.

Nauji degalai turėtų kainuoti 78 centus už litrą.

Tam tikrais atžvilgiais vandenilis yra idealus kuras. Jis tokiame pačiame svorio vienetu saugo triskart daugiau energijos negu benziną, o kai dega, gaminasi tik vanduo – nieko daugiau“, – sakė Stephen Bennington, projektui vadovavęs profesorius. Anot jo, sukurti sintetiniai degalai „gali varyti automobilius, lėktuvus bei kitas susisiekimo priemones, šiuo metu naudojančias angliavandenilius“.

Nauji degalai turėtų kainuoti po 32 centus už litrą – pridėjus mokesčius, Didžiojoje Britanijoje jie būtų perpus pigesni nei dabartiniai degalai.

Energija iš vandenilio gali būti gaunama dujoms degant arba jungiant jas su deguonimi kuro celėje. Tačiau dabartiniai metodai talpinti vandenilį yra brangūs ir nelabai sau-

gūs. Britų mokslininkai teigia radę būdą, kaip jį įkalinti polimeruose – „tirštai pripakuoti“ į mažičius lašelius, kurie į talpą galėtų būti pilami kaip skystis ir nebijotų sąlyčio su oru.

„Sukūrėme mikro lašelius, kurie gali būti naudojami dabartiniuose dyzeliniuose bei benzininiuose varikliuose ir pakeisti naftos pagrindo degalus“, – sakė Stephen Volker iš „Cellar Energy“, mokslo institucijų naujoms technologijoms plėtoti sukurtos bendrovės. „Mikro lašeliai gali būti naudojami esančiuose automobiliuose be variklio pakeitimų. Medžiaga sukurta vandenilio pagrindu, tad naudojama nesukurs emisijų – panašiai kaip elektromobiliai“, – teigė jis.

„Vandeniliui talpinti iki šiol reikėjo arba aukšto slėgio cilindrus, arba iki -253°C atšaldytų skysčių. Nė vienas iš šių būdų plačiai taikant nėra pakankamai praktiškas, kadangi reikalauja daug energijos ir sukuria grėsmę saugumui“, – tyrėjų komandos aiškinimus cituoja „Discovery“.

Skaiciuojama, kad naujųjų degalų išeiga kelyje būtų panaši kaip ir dabartinių. Tačiau britų automobilininkai perspėja, jog tai, kad vandenilis pigesnis dabar, nereiškia, jog vyriausybė jam nepritaikys naujų mokesčių.

Kokius automobilius labiausiai mėgsta JAV vagys?

Amerikos nacionalinis nusikaltimų biuras (National Insurance Crime Bureau, NICB) pirmą kartą nuo 2002 metų paskelbė labiausiai vagiamų automobilių dešimtuką.

Tačiau ši statistika yra šiek tiek keista. Susidaro toks išpūdis, jog vagys Jungtinėse Valstijose užstrigo praeityje, ties senais modeliais. Bent jau taip atrodo peržvelgus NICB vagysčių rezultatus 2010 metais.

Statistika parodė, jog 2010 m. iš 52,000 pavogtų „Honda Accord“ daugiau kaip 44,000 modelių buvo pagaminti 1990–2000 metais, o naujesnių mašinų buvo tik 5,700. Galbūt naujuose automobiliuose esančios

saugumo įrangos ilgapirščiai negali pergudrauti, todėl renkasi senesnius modelius? Tačiau NICB pabrėžė, kad net 20 ar daugiau metų senumo automobilių dalys yra pakankamai vertingos, taigi būtent tai vagis ir traukia prie senų modelių.

Vagiamausių automobilių dešimtuką sudaro 1995 m. „Honda Accord“, 1995 m. „Honda Civic“, 1991 m. „Toyota Camry“, 1999 m. „Chevrolet Silverado“, 1997 m. „Ford F150“, 2004 m. „Dodge Ram“, 2000 m. „Dodge Caravan“, 1994 m. „Acura Integra“, 2002 m. „Ford Explorer“, 1999 m. „Ford Taurus“.

Padėtis Lietuvoje

Kriminogeninė padėtis susisiekimo priemonių vagysčių srityje šalyje šiek tiek keičiasi – pagrobiamia mažiau (-43 proc.) automobilių. Per pirmą pusmetį Lietuvoje užregistruoti 1,706 susisiekimo priemonių grobimai, tai – 174 nusikaltimais mažiau nei 2010 metais (1,880). Per 2011 m. pirmą ketvirtį šalyje pagrobti 746

automobiliai, tai 134 automobiliais mažiau nei 2010 m. (880). Lengvųjų automobilių buvo pagrobta 693, tai 144 automobiliais mažiau nei 2010 m. Tikslios informacijos apie labiausiai vagių „mėgstamus“ automobilius Lietuvoje nėra, tačiau vieni populiariausių jau daugelį metų nesikeičia: tai įvairios „Audi“ ir BMW markės.

A † A
ARLENE JOAN
JELENIAUSKIENĖ

Mirė 2011 m. rugsėjo 10 d., Čikagos priemiestyje, Naperville, IL.
Gimė Čikagoje 1938 m. a. a. George ir a. a. Adele (Budrecka) Werres šeimoje.

A. a. Arlene buvo žmona a. a. Leopoldo E. Jeleniausko.

Giliai nuliūdę liko: duktė Ilona su vyru Keith Kolb; anūkai Stephanie ir Kevin; sūnus Raimundas su žmona Nida, anūkai Teja ir Kovas; sesuo Nancy su vyru George Piraino, brolis George su žmona Edna Werres.

Velionė bus pašarvota penktadienį, rugsėjo 16 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vak. Leonard Funeral Home, 565 Duane Street, Glen Ellyn, IL (tel. 630-469-0032).

Paskutinis atsisveikinimas įvyks šeštadienį, rugsėjo 17 d. 9 val. ryto ir gedulingos šv. Mišios 10 val. ryto St. Patrick’s Residence koplyčioje, 1400 Brookdale Road, Naperville, IL (tel. 630-416-6565).

Laidotuvės privačios.

Vietoje gėlių prašome aukoti: The Michael J. Fox Foundation for Parkinson’s Research, ATTN: Tribute Gifts, Church Street, P. O. Box 780, New York, NY 10008-0780.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir šv. Mišiose.

Nuliūdusi šeima

A † A
JONAS P. BALYS, PhD
Lietuvos etnologas ir folkloristas

Mirė 2011 m. rugsėjo 9 d. savo namuose St. Patrick, sulaukęs 102 metų.

Nuo 1999 m. gyveno Naperville, IL, o nuo 1961–1998 m. Silver Spring, MD.

Gimė 1909 m. liepos 2 d. Krasnavoje, Lietuvoje, Jokūbo ir Anelės Balčiūnaitės Balių šeimoje.

Nuliūdę liko: duktė Angela Laima su vyru Paul R. Bergeron, gyvenantys Palmyra, VA; sūnus Peter Gediminas Balys iš Clarksville, VA; anūkai Paul R. Bergeron, III, Robert A. Bergeron, Karen M. Glover, Laura Huerst, Lisa Mongold ir Liana Bell; 14 proanūkių.

A. a. Jonas buvo vyras a. a. Helen Ručinskaitės-Balys, kuri mirė 2006 m.

Dr. Jonas Balys buvo vienas iškiliausių Lietuvių folkloro mokslininkų, gyvenusių Amerikoje. Savo gyvenimą paskyrė rinkdamas, įrašinėdamas, klasifikuodamas ir spausdindamas folklorines dainas, pasakojimus, patarles, mįsles ir legendas.

Po 25 metų darbo tyrinėtojo ir vyriausiojo bibliotekininko pareigose Kongreso bibliotekoje Washington, DC, Slavų ir Centrinės Europos skyriuje, 1981 m. išėjo į pensiją. Jis buvo produktyvus autorius, išspausdinęs per 600 straipsnių ir 35 knygas.

Velionis pašarvotas penktadienį, rugsėjo 16 d. nuo 9 val. r. iki 10 val. ryto St. Patrick’s Residence Chapel, 1400 Brookdale Rd., Naperville, IL 60563, kurioje 10 val. r bus aukojamos šv. Mišios.

Po Mišių a. a. Jonas bus palaidotas Monticello Memory Gardens, Charlottesville, VA.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Friedrich-Jones Funeral Home & Cremation Services
44 South Mill St. Naperville, IL 60540 (630) 355-0213

A † A
DANUTEI VAKAREI

mirus, jos vyrą GEDIMINĄ ir dukrą VILIJĄ nuoširdžiai užjaučiame.

Dana Brazdžiūnas ir šeima

A † A
ELENA DAMIJONAITIENĖ
RECHLEVIČIŪTĖ

Su liūdesiu ir širdgėla pranešame, kad 2011 m. rugsėjo 8 d. Floridoje mirė mūsų brangi, mylima mama, močiutė, promočiutė ir teta.

Velionė gimė 1914 m. sausio 18 d. Buvo duktė Julijono ir Bronės Rechlevičių. Užaugo Kaune, baigė Saulės gimnaziją (dabar Šv. Kazimiero) ir baigė Vytauto Didžiojo universitetą. Priklausė „Filia Samogitia” seserijai. Kaune 1935 m. ištekJėjo už dr. Vytauto Damijonaičio. Su vyru ir jauna dukra Egle 1949 m. per Vokietiją imigravo į JAV. Daug metų gyveno Poughkeepsie, NY. Ten savanore talkino St. Francis Hospital ir tapo Dutchess County Medical Society išdininke.

Būdama pensijoje, persikėlė į Singer Island, FL. Ten gyvenant tapo našle, bet liko aktyvi ne vien amerikiečių organizacijose – Naples Art Gallery (Palm Beach, FL), Palm Beach Chamber of Commerce, bet palaikė ypatingai stiprius ryšius su lietuviais. Dalyvavo Palm Beach (Juno) Jupiter Lietuvių Bendruomenės valdybos veikloje, tapo Lietuvos Dukterų organizacijos sekretore, BALF’o vicepirmininke, padėjo sukurti ir palaikyti Lietuvių muziejų (Lake Worth, FL) ir 20 metų dainavo lietuvių chore „Daina”.

A. a. Elena mėgo skaityti, keliauti, lankyti paskaitas, operas, koncertus ir buvo stipri „bridge” lošėja Floridoje ir Cape Cod (MA), kur vasarėjo daugiau nei 30 metų su dukters šeima.

Buvo mylima žmona a. a. dr. Vytauto Domijonaičio, sesuo a. a. Stasio, a. a. dr. Vlado ir a. a. Henriko Rechlevičių.

Nuliūdę liko: dukra dr. Eglė su vyru dr. Kenneth Pedini (Naples, FL); sūnus dr. Julius Damijonaitis/Damion su žmona Charlene (Falmouth, ME); anūkai David Pedini su žmona Jennifer (Magnolia, TX), Julian Pedini su žmona Jenn Michelle (Midlothian, VA), Julia ir Jonas Damion (Falmouth, ME); proanūkiai; sūnėnas Rytis Širmenis (Safety Harbor, FL); pusseserė Danutė Noreikienė (IN) ir 4 dukterėčios Lietuvoje su šeimomis.

Mišios vyks St. Paul of the Cross bažnyčioje, Singer Island, FL, rugsėjo 24 d. 9:30 val. r. Po Mišių velionė bus palaidota Royal Palm Memorial Gardens kapinėse, West Palm Beach, FL.

Norintys prisiminti a. a. Eleną Damijonaitienę, prašome aukas siųsti „Lithuanian Education Center”, 2794 Tennis Club Drive, # 202 West Palm Beach, FL 33417.

Ir prašome prisiminti velionę maldose.

Liūdinti šeima

Savo tėvų žeme, niekad nepražūsime!
Kuriame žemyne, kur tik mes bebūsime,
Skautiška idėja pagimdė galiūnus,
Ištikimiausias dukteris ir sūnus.

K. Kodaitienė

A † A
ALGIRDAS VAITIEKAITIS

Mylimas Tėvelis ir Senelis mirė 2011 m. rugpjūčio 31 d. Henry Ford ligoninėje, kurioje jis buvo išdirbęs daugiau nei 30 metų, tos ligoninės laboratorijoje.

Velionis buvo skautininkas, priklausė Korp Neo-Lithuania, Šv. Antano parapijai, Detroito Lietuvių Kultūros klubui, Wayne State universiteto Lietuvių Kambario komitetui.

Baigęs Farmakologijos studijas Vytauto Didžiojo universitete, dirbo vaistininku Kauno Geležinkelio vaistinėje.

1951 m. atvyko į Detroitą. Skautininkas, ilgametis Baltijos skautų tunto ir Detroito BSA Troop 100 vadijos narys, vilkiukų ir skautų draugovių globėjas ir vadovas. Priklausė: Šv. Antano lietuvių parapijai, Detroito Kultūros klubui, Wayne State University Lietuvių Kambario statybos komitetui ir Lietuvių namams.

Giliame nuliūdime paliko: dukrą Audronę su vyru dr. James Hoeschele ir šeimą, sūnų dr. Arūną ir marčią Aldoną Vaitiekaičius bei kitus gimines Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

Rugsėjo 7 d. po šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, a. a. Algirdas Vaitiekaitis buvo palydėtas ir palaidotas šalia žmonos a. a. Reginos Vaitiekaitienės, Holy Sepulchre kapinėse, Southfield, Michigan.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Yolanda M. Zaparackas. Tel. 313-664-1275

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Rugsėjo 16 d., penktadienį, Šv. Pi-**jaus parapijos bažnyčioje (4314 S. Oak Park Ave., Stickney, IL) buvę Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Anthony L. Markus aukos šv. Mišias Švč. Mergelės Marijos apsireiškimui Šiluvoje paminėti. Mišios – anglų kalba. Visi kviečiami.

■ **JAV LB Brighton Park apylinkės val-**dyba rugsėjo 18 d. nuo 11:30 val. r. iki 12:30 val. p. p. Mozerio salėje (4420 S. Fairfield Ave., Chicago) ruošia labdaros pietus. Rugsėjo mėnuo skirtas lituanistiniam švietimui paremti. Šių pietų pelną Brighton Park apylinkė skirs Čikagos lituanistinei mokyklai.

■ **Kiekvieną trečiądienį 1 val. p. p. su-**sitikti kviečia JAV LB Lemonto socialinių reikalų skyrius. Rugsėjo 21 d. – spalvingo, nuotaikingo Lietuvos artistų koncerto „Nacionaliniai piršlybų ypatumai“ peržiūra. Žiūrovų laukia trylika užkrečiamai smagių dainų. Renkamės Pasaulio lietuvių centro skaitykloje (14911 127th St., Lemont, IL). Daugiau teirautis skyriaus tel. 630-243-8611 arba atvykus trečiądienį nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p. (PLC rūsyje, greta lifto).

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo para-**pijoje (Marquette Park) sekmadienį, rugsėjo 25 d., 10:30 val. r. šv. Mišiose dalyvaus vyskupas Andrew P. Wypych. Kviečiame visus susipažinti su naujuoju mūsų vikariato vyskupu. Po šv. Mišių – šventiniai pietūs, koncertas ir pabendraavimas parapijos salėje. Vietas užsisakyti galite tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) sekmadienį, rugsėjo 25 d., nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p. Daiva Merkelytė ves užsiėmimą apie atsiminimų rašymą, o 5 val. p. p. Yale universiteto istorijos profesorius Timothy Snyder pristatys savo knygą „Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin“. Abu užsiėmimai vyks anglų kalba. Maloniai prašoma registruotis tel. 773-582-6500 arba tinklalapyje www.balzekasmuseum.org

■ **Pasaulio lietuvių centras kviečia į** „kelionę“ aplink pasaulį „Bou Voyage“. Laivas „išplauks“ iš PLC Jaunimo salės (14911 W. 127th Street, Lemont IL) spalio 8 d. 6 val. v. Kapitono vakarienė – 7:30

val. v. Keleivius linksmins meksikiečių, airių, lenkų, lietuvių, japonų tautinės grupės. Kaina 65 dol. Bilietus užsisakyti galima tel. 630-915-3110 (Goda Mišūnienė) arba 630-257-8617 (Elzytė Lietuvninkienė).

■ **Spalio 23 d. Lietuvių dailės muzieju-**je, Pasaulio lietuvių centre, 12:30 val. p. p. vyks M. K. Čiurlionio 100-ųjų mirties metinių paminėjimas. M. K. Čiurlionio gyvenimą apžvelgs Čiurlionio galerijos Jaunimo centre direktorė ir „Draugo“ redaktorė Laima Apanavičienė, M. K. Čiurlionio laiškus žmonai skaitys aktorė Audrė Budrytė, kompozitoriaus kūrinius atliks Juilliard muzikos mokykloje neseniai apgynęs daktaro laipsnį pianistas Edvinas Minkštimas. Visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

■ **Spalio 30 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Jaunimo centro kavinėje režisierius Arvydas Barysas pristatys filmą apie Algimantą Kežį iš serijos „Žymiausi pasaulio lietuviai“.

■ **Eglės Juodvalkės knygos apie Lie-**tuvos partizanus „Sakalai naktį nemiega“ sutiktuvės vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre lapkričio 20 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Paskaitininkė – „Draugo“ vyr. redaktorė dr. Dalia Cidzikaitė, programos vedėjas Linas Umbrasas. Rengia Lietuvos rašytojų draugija.

■ **Jaunimo centro valdyba praneša, kad** tradicinė, kasmetinė lėšų telkimo vakarienė vyks gruodžio 4 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) Maloniai prašome organizacijas dalyvauti šiame renginyje ir tą dieną neskelbti savo renginių.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **JAV LB Vakarų apygardos suvažia-**vimas įvyks 2011 m. spalio 1 d., šeštadienį, 1:30 val. p. p. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Suvažiavime veiklos pranešimus pateiks Vakarų apygardos valdybos nariai ir apylinkių pirmininkai. Bus renkama nauja Vakarų apygardos valdyba ir Kontrolės komisija.

■ **Į San Francisco sugrįžta populiariusis** „Rudens balius“! Renginys vyks spalio 8 d., šeštadienį, nuo 6 val. v. iki 12 val. r. Holiday Inn, SFO.

Čikagoje lankysis Irenos Degutienės vadovaujama LR Seimo delegacija

Šių metų rugsėjo 16–18 dienomis Čikagoje lankysis LR Seimo pirmininkės Irenos Degutienės vadovaujama delegacija. Vizito metu Seimo pirmininkė susitiks su Čikagos miesto meru Rahm Emanuel, aplankys lietuvių kultūros centrus, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, Marquette Park, Balzeko lietuvių kultūros muziejų, taip pat dalyvaus šv. Mišiose Palaimintojo Jurgio Matulaičio

misijoje bei Misijos rengiamoje Tarnysčių mugėje.

Rugsėjo 18 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro, Lemont, didžiojoje salėje vyks Seimo pirmininkės ir jos vadovaujamos delegacijos susitikimas su visuomene. Maloniai kviečiame visus aktyviai dalyvauti.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Po 10 bilietų į „Draugo“ iškilmingus pietus įsigijo: Vaclovas ir Margarita Momkai, kun. Jaunius Kelpšas (Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos administratorius), Lietuvos vaikų globos organizacijos „Saulutė“ komiteto pirmininkė Indrė Tijūnėlienė, Lietuvos Dukterų draugija (per Nijolę Nausėdienę), Zita Bagdžiuvienė, Lietuvių Fondas, Jūratė ir Jonas Variakojai.

Organizacijos ir pavieniai asmenys bilietus įsigyti gali „Draugo“ administracijoje darbo dienomis nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p. Tel. pasiteiravimui 773-585-9500.

Sukanka 100 metų, kai duris atvėrė lietuvių statyta Šv. Antano bažnyčia

(1510 South 49th Court, Cicero IL).

Rugsėjo 17 d. 6 val. v. „Crystal Sky Banquets“ (7941 W. 47th St., Lyons, IL 60534) salėje vyks iškilminga vakarienė šiai datai pažymėti. Maloniai kviečiame dalyvauti. Bilietus dar galima užsisakyti tel. 708-788-2781 (Birutė Zalatorienė).

Spalio 1 d. 3 val. p. p. vyks iškilmingos Šv. Antano bažnyčios šimtmečio paminėjimo šv. Mišios. Mišiose dalyvaus kardinolas Francis George ir prelatas kun. Edmundas J. Putrimas.

Dokumentinių filmų kūrėja Gražina Sviderskytė šiuo metu lankosi Čikagoje, kur Balzeko lietuvių kultūros muziejuje tyrinėja Dariaus ir Girėno archyvą. Režisierė renka medžiagą naujam savo filmui, kurio darbinis pavadinimas yra „Slaptieji Lituanikos archyvai“. Filmą dienos šviesą turėtų išvysti 2013 metų vasarą. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus prezidentas Stanley Balzekas skatina visus, turinčius medžiagos apie Darių ir Girėną, pasidalinti ja su režisiere Gražina Sviderskyte, perduodant medžiagą per muziejų. Telefonas pasiteirauti: 773-582-6500.

Gražina Sviderskytė ir muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Karilės Vaitkutės nuotr.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Stolen by MOON FAIRIES

by Krista Augius

Kalifornietė lietuvaite Krista Ona Augius (Augiūtė) išleido pirmąją savo E knygelę „Stolen by Moon Fairies“, skirtą paaugliams ir jaunimui.

Nusipirkti knygelę galite tinklalapyje www.smashwords.com.

Kaina 4.99 dol.

Krista – dailininkė, savo gabumus tikriausiai paveldėjusi iš savo senelio Pauliaus Augio. Ji yra suruošusi ne vieną parodą California. 2009 m. gruodžio 4 d. – 2010 sausio 10 d. jos darbų paroda „Gamtos daržas“ veikė ir Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Čikagoje.

„Draugo“ info